

DISSERTATIO III.

DE SIMONIA.

CAPUT I.

Simonia, notio, eiusque varia species.

I. Simonia a Simone mago, de quo *Act. xiii.* habetur sermo, iam denominationem accepit. Quamvis enim piore in veteri testamento hoc facillimo vitio pollent facerint, ut Elisa, qui vendidit precogitationem, cui erat sacerdotale ministerium annectum: Giez, qui a Nabamano, precibus Eliehe lepro mundato, mercenem obtinuit; & Balam, qui sancta vendere Regi Balac studuit: tamen in lege evangelica Simon magus primus omnium tantum sceleris pativus.

II. Communis simoniae definitio est S. Thomae 2. 2. *quæst. 6. art. 1.* haec est: *traditio velutatis emendi, vel vendendi aliquid spirituale, vel spirituales annexum.* Prima particula *traditio velutatis* significat deliberatam voluntatis actionem. Altera, *emendi, vel vendendi, proferi*, inquit S. Thomas *loc. cit.* ad 1. o. iussum contractum onerosum, & non gratuitum, quo res spirituales aliquo pretio temporali, seu aliqua re pretio estimabili emuntur, aut venduntur, locantur, permutantur, transferuntur &c. Ultima particula 2. *aliquid spirituale, vel spirituales annexum*, significat aliquid a Deo auctore supernaturaliter profectum, aut ad Deum salutis aeternae auctorem directum. Hoc autem spirituale triplex est, pergit S. Thomas ibidem *art. 1. co. 2.* Aliud in se, ut gratia, iudicium, virtutes infusae, donis Spiritus Sancti, gratie gratis datae, operatio miraculorum, interpretatio sermonum &c. Aliud est spirituale effectum, quantum, licet in se sit quod corporeum, efficit tamen supernaturaliter, seu spirituale, ut omnia sacramenta, quae sunt gratiae, & aliorum donorum quae illius conditionemur, &c. Tertium est spirituale effectum, seu productum a causa spirituali, ut sanitas per gratiam miraculorum producta, dispensationes in voce, iuramento, absolutio a censuris, & alii actus iudiciorum spiritualium, & alii actus iudiciorum spiritualium, & peccata fundere, cantare in choro, mortuus sepelire &c. *Vel spirituales annexum*: quod duplici modo evenit: aut quia antecedenter

contingitur cum spirituali, ut sunt beneficia ecclesiastica, quae supponunt Ordinem clericalem, obligationem ad officium divinum, quae in titulo spirituali fundantur; aut quia res spirituales committunt, vel contingunt, vel ad rem spirituales ordinantur, ut sunt velut sacra, velis sacra, tempus, reliquiae Sanctissimum, suspensio, praesentatio ad beneficia.

Hae omnia significant aut rem sacram, seu spirituales, vel aliquid rei spirituales annexum.

III. Simonia duplex. Alia hinc naturalis & divina; alia hinc ecclesiastica. Prima natura sua mala est; altera mala, quia prohibita. Simonia iure naturali & divino prohibita est, dum quae ex se spiritualia sunt, aut spirituales: autem, ut gratiae, sacramenta, iudicium ecclesiasticum, dona, virtutes &c. venduntur, aut emuntur. Simonia iure ecclesiastica est permittitur, vel relaxatur beneficium. Quamvis enim beneficia spiritualia ex se sint; tamen cum non venduntur, aut permittuntur pro re temporali, non intervertit simonia iure divino prohibita; et si sita permutatio beneficiorum, vel beneficiorum rei spirituales pro spirituali. Est tamen simonia ecclesiastica iuris quia Ecclesia sola de causis saltem permittionem, et simoniam committit, nisi consensu Sede Apostolica fiat: ut habetur cap. *Quasius*, & *op. hinc*, & *de iudic. et empio*, vel vendi non permittunt officium temporalem Ecclesiae, ut Secretis, Procuratoris, &c. *et c.*

IV. Disputant Theologi, quae rationi possit dari simonia iure ecclesiastica? Darandus, Victoria, Rodriguez negant, dari simoniam iure ecclesiastico. Quoniam, inquit, Ecclesia efficitur onerosi, quoniam natura sua sacrum & spirituale non est, sed tale. Communis tamen sententia Canonistarum, & Theologorum defendit, praesentam simoniam, iure ecclesiastico veritatem, esse proprie & vere simoniam. Utiq; Ecclesia nequit efficitur ut res in se non sacra, sed in se sacra, nisi benedictio accedat. Verum potest Ecclesia statueri hinc lege ut res ad quae sit in se aliquam virtutem religionis, eandemque habeat ad rem sacram. Quae lege, aut

precepto potest, violari lex nequit, nisi simul dignitas rei sacra venditur. Nam hoc ipso quod ex religionis officio res aliqua prohibetur, ad materiam religionis ordinata res pertinet. Ergo qui prohibitionem transgreditur, vendendo, aut emendo rem ad religionem stricte, simoniam proprie & vere rationem perperat. Hinc dum Ecclesia prohibet omnia sacra, & loco sacro, facit ut violenta extractio sit sacrilegium, & templi profanatio. Adhuc itaque sententia argumentatur seipsa comit. Quoniam licet officia Ecclesiae, & alia quae iudicavi, non sint intrinsece de non sacris facta; sunt tamen extrinsece sacra, quoniam subiecta precepto ex religionis officio.

V. Dividitur aliter simonia in mentalem, conventionalem, & naturalem, & conscientialem. Mentalis est quae intra mentem litat, omni pacto, & conventione exteriori sublit. Haec simonia dupliciter contingere potest. 1. Quando quis modo interno proposito deliberat simoniam committere. 2. Quando occurrit aliquod minus ab obsequio, a manu, a lingua quae offert prava intentione accipiendi aliquid spirituale medio illiusmore, tamquam pretio, quod tamen extrinsece nec explicate, nec implicite indicat, le moneta ista gratia, tamquam pretium rei spiritualis. Conventionalis, quae mentalem sequitur, & ex illa oritur, est expressa, vel tacita conventio dandi temporali pro spirituali, aut contra; sed ex nostra parte executioni mandatur, aut ex altera ex una. Reali utramque concoluntur, & executioni demandatur aut in partem, aut in totum quod animo conceptum, & executioni conveniens erit. Conscientialem est, cum quis beneficium procurat, eligendo, praesentando, resignando, aut alia via, cum conscientia, seu pacto expresso, vel tacito, ut in sui procurator, velignit vel procurant, vel aliter, aut ut praesentem, vel fructus ex eo reddat.

VI. Disputant Auctores, num, ut simonia conventionalis traditio sit realiter, regulariter utriusque rei & spiritualis, & spiritualis traditio, an iudiciali traditio rei spiritualis, licet pretium non tradatur, sed differatur, & forte etiam nunquam sit tradendum? Laymann, Diana, Lopez, & alii contendunt, ad simoniam relictam requiri ut ex utraque parte contrahat impleretur.

VII. Sententia mihi vera defendit, simoniam relictam committi traditione rei spiritualis, licet postquam pretium differatur. Nam alii contractus perhincant sola traditione rei

venalis, quamvis pretium non succurrat. Hinc simoniam defendunt Caesariani *opific. de sim. quæst. iii.* Soto *Lib. 13. de iur. qu. xviii. art. 1.* Toleto *Lib. 5. esp. xviii.* Aravio *disput. xvi. part. 1. artic. 2.* Salmonicenses *tractat. xix. cap. 1. ponit. 2. mon. 18. & alii.*

VIII. Quæst. I. Utrum scilicet simoniam committat vendens simoniam committat? R. si quis simoniacus est qui pretium promittit pro beneficio, animo non le obligandi, neque tradendi illud. Hinc gravissime peccare adimant omnes: tum quod opus externum innotuit efficeret, & gratificationem necessarium perperat; tum quod in altera simoniam concurreret, & impletur, perque in forma esset contra simoniacum obnoxius elicit. Ceterum simoniam formalem & veram hanc non incurrit, dicitur Salmonicenses *loc. cit. ponit. 19.* & citant Lessium, Caesarianum, Reginaldum, Villalobosum, Laymannum, Hispanum, Mosan, Ledemann, & Billart *disput. 11. artic. 3.* Quoniam, inquit, hanc non est lingua mentalis, cum desinat omnia. Ergo neque conventionalis, aut realis, cum hoc supponat mentalem. Admittit quæ simoniam non occurrere, etiam si factis precibus instrumentis, aut influentio velle le obligare intendat, quia omnia facta, & non ex animo facta, nulla sunt. Hinc concludunt, posse hanc scilicet simoniam, utritem beneficium cotentam a legitimo colatore.

IX. Hæc sententia mihi non probatur. Distingueda sunt ea quae voluntate & intentione humani formi recipient determinantur, & sunt sacramenta, ab illis quæ sunt determinata natura, licet non in se, v. g. abiectione indifferens sit ad naturalem, & sacramentalem abiectionem, ut ad sacrum decernatur, necellaria illi baptizandi intentione. Alia vero que suam determinatam speciem habent, ab intentione intentis operantis non pendunt. Exterioris & realis conventio tradendi pretium pro beneficio, seu rei spiritualis, & realis traditio rei spiritualis, ita simoniam constitunt, ut non pendant ab interiori contrahentis voluntate. Exterior permissio dandi pretium iuramento firmata, est voluntas externa effectus, quæ collidit & deponit contrarium interorum voluntatem. Dux in hoc promittente sunt voluntates: altera, quæ foret exempta & promittit, & promissionum instrumentum, vel instrumentum confirmat, altera interior, quæ excludit obligat.

omino: Exterior prevalat, dominatur, & ferpiant interiorum. Ergo hinc volente promittendi est illicitus, effectusque exteriorum patit. Ergo in hoc consilio deprimi interiorum voluntaria non te obligant.

X. Accedit quod latentia quamopropio, aperit vana latifimum obtinendi, & tenuissimam beneficia his fides innotuit, resita simonia real, aperte innotuit. Quisquam promittit collatori pretium cum animo in non obligandi, neque illud tradendi. Obiinet beneficium hac fides promissione. Obiinet beneficium retinere potest, & simul pecuniam, seu pretium promissum, iuxta ad verfaris. Hec est simonia excoletatoris, qui commodit.

XI. Oppugnat alia ex capite prelati opinio. Si promissio fides exhibet aditionem, & tunc pecuniam, non ne vram simoniam patretur? Alii. Et tamen reale pretium non interviat. Fallim, repaas. Adaliteria enim pecunia semper aliquid temporis pretii continet, quod fat est si simonia vera & realis. Rache & bene. Sed omis temporalis, vi cuius in foro exteriori plerum, si simoniacas, solent promissio potest. Ergo aliquid pretii exhibet fides promissio, vi cuius obtinet beneficium. Respondent Salamancaenses, non esse vram simoniam, quia deficit vera intentio commutandi. Sed responso iustis, et, ut patet ex dictis, Scelerata natura iuxta talia sunt, non exant, nec accipiunt malitiam ab intentione peccationis. Committitur simonia conventionalis, & realis supponit simoniam mentalem: sicuti committitur adulterium, fornicatio, & cetera vitia supponunt animam adulterium, fornicationem, luxuriam &c. Ceterum si veritatis peccatorum, intentio commutativa concipiat, non progredia vitia suam inquitatem amittunt. Utrique simonia est *fluida voluntas* &c. voluntas, inquam, commutandi, conveniendi, promittendi, non tamen simpliciter obligandi, & dandi pretium. Repouit vram fore simoniam, si collator accipere fidei promissionem pro pretio, & illam non accipit: ideo non est vera simonia. Hec responso non est procedenti melior, immo fustior apparet. Utrique collator beneficii non accipit promissionem ut datus, sed fidei promissionem accipit, & bene esse veram, dicit accipit anores adulterium existimare esse geminas. Quibus omnibus sero expendi, sententia Salamancaensium, & alicorum plurimum quos citant, mihi videtur falsa; & a praxi

omino ableganda. Peccatori tpe simoniam committunt qui temporale pro spirituali pondere, quantum non salum datio, sed etiam promissio prohibita est.

XII. Quæst. II. An simonia excipiat materie parvitate? Resp. Simoniam esse gravissimam scilicet latetur omnes contra hoc naturale, & divinum, & Ecclesie paritatem: immo quia transcendit bellam etiam, & avaritia parte, omnique periculis, & profanata. Communis sententia est, simoniam ob materie parvitas non esse a peccato mortali immunitam: quandoquidem vel parvitas materie te tenet ex parte pretii, & tunc gravis dignitas est sacre committitur, cum, ut Eius, propter lentissimum vendatur, aut ematur ut spiritualis: non se tenet ex parte rei spiritualis: & hoc, quoniam in te parva fit, dum venalis fit, gravem patitur iniuriam.

CAPUT II.

De iis qua potest naturam habere possunt in simonia.

Notum est tria habere pretii rationem in simonia, videlicet *modus ab obsequio, a manu, a lingua*. Manus ab obsequio est sublectio obsequii, que multis modis prebitur illi a quo operatur res spiritualis; ut eadem intrare, abire, conitari, ministrare, Manus a manu est pecunia, & quidquid nomine pecunie venit live tradita, live promissa. Manus a lingua est favor, laus, elogium, preces, supplicationes, adulationes, irascutiones, & alia eiusmodi. Licet munus prelatum quid gratissimum & liberale; hoc tamen locum pretii debet tunc.

III. Quæst. I. An semper in munere a manu, a lingua, ab obsequio committitur simonia? Resp. Generalis & pericia regula deliquit negat. Certum est quod si hæc tria munera, aut unum eorum offeratur tanquam pretium, seu hæc intentione obtinendi, vel conferendi beneficium spirituale, committitur simonia. 2. Quæst. c. ut. 2. ad 3. *Manus a lingua dicitur vel ipsa laus pertinet ad favorem humanum, qui sub prelo cadit, veteriam prore, ex quibus acquiritur favor humanus, vel contrarium excipitur. Et ideo si aliquis promissio aliter ad hoc intendit, simoniam committit. Videtur autem ad hoc principaliter intendere qui preces pro indigno prelatum exaudiri. Quis ipsam factum est simoniam. Si tamen preces*

pro digno percipientur, ipsam factum non est simoniam: quia subest obsequium, ex quo illi pro quo preces percipientur, spiritualis aliquid conferatur. Tamen potest esse simonia in intentione, si non intendatur ad dignitatem persone, sed ad favorem humanum. Si vero obsequio pro se regit, ut obsequium tamen immo, et ipsa prosequitur, videtur in simonia: et hoc potest fieri pro indigno. Licet tamen potest obsequio, si sit indignus, pro se beneficii ecclesiastici potest fieri cura animarum. Et quia hæc tria munera, & quodlibet horum quandoque pretii, quandoque muneris gratiam habere rationem possunt; ideo prelatum sine circumstantiis, & datus, ac plerumque intentione. Faciam tradita, vel promissa ratione muneris gratiam rationem habet. Si Episcopus beneficium conferat ministris ob levitiam prelati, vel prelatum absque Licio, committitur simoniam committit, etiam si nullum interviat pactum. Quædam factum loquuntur, & locum patii obtinet: Congregata stipendia prebent ministris suis Episcopi, ut a simonia labi immunes sint. Preterea quos allegare Episcopi solent, videlicet ministros in cura retinere, ut illorum indolum, meos, & episcopatum explorant, sunt simonia velamina; quoniam si hic est unum factum, stipendium ergo prebent, ut libere possint abire beneficium dimittent, si deponerentur ex improbo. Verum quando illud annum flatum non conferunt, omnes apparent doli, mortali, & apert, licet tranci sint, & dissoluti, vel hypocrisis. Simoniam committit Episcopus, si promittat aliquid beneficium, ut coram Principe, Rege, & aliis: sed non latet, aut beneficium sine re: aut si aliis obsequio, vel etiam matrone intercedant, supplicationes, ut hac via sibi devinciat magnates, Principes, matronas, & quibus Episcopus aliquid sperat.

III. Committitur Auctores dicunt, quod munera a lingua, & ad obsequio, si sint gratia, non inferunt contrarium beneficium esse simoniacas: quod verum habet. Ad perquam raro gratia, & mira animi iocundum testimonium sunt. Supplicatio muneris iniquitas sibi, & homines se plus frequenter decipiunt: instantque se exhibere gratia munera illo ipso tempore quo recipit gratia conferunt, non inferunt contrarium beneficium esse simoniacas: sed inferunt, præcipuum, si preces læta non iungat indelicitate, & ineptitudinis candidiorum ad beneficia argumenta. Qui dicit unum, his muneribus neque gratiam, neque

debitis indiget. Immo quo digniores sunt & eis ab his donis & lineas, & obsequio ablicent. Facillime diringunt Theologi percipiant, & minus principaliter obsequio. Que dicitur vera absolute est, et in praxi beneficium distinctionis minus principaliter, seu conditio, principaliter, primario, latens, & veritas animam se se transformas, hanc rationem. Quare tam candidior, quam collator beneficii munera perias ab eisdem muneribus abstinent, & quæ immole abierunt. Altius indica anoro lit & Thomæ doctrina. Si aliquis pro se regit ut obsequio curam amittitur, et ipsa presumptionis reddere indignus. Et sic preces pro indigno. Quod anoro ipse non habetur pro se rozes, vel datur latet, perinde est.

IV. Quæst. II. An inter munera a manu si numeratum notum? Resp. Quoties beneficium habi conditione pecunie mutando, ut nuncpe quis mutuum det peccatum habi potest obtinendi beneficium. Admittat omnes, si nullum committit, si alterum juri obligatio munerandi, aut consensum beneficii rationem moralit tradendi imponatur, cum tati obligatio sit pretio estimabile. Similitur si mutuum ex pacto vel conventionte tradatur ab interim aliquando rei spiritualis, simonia procedit ab illa. Plures Gallicani contendunt, non esse simoniam conferre beneficium sub conditione muneris tradendi, vel se contrarium fieri, inquam, non est utam mutuum dare sub pacto ut alter recipiat. Sic dicitur Diana, Sanchez, & alii. Sed hæc tantum casuistica conclusio. Quia illi & mutui gratia locum violenta, & simoniam parviter.

V. Quæst. III. Qui tenet beneficium vel stipendium beneficium conferre, committit ne simoniam? Resp. Hinc generaliter peritur, & quidem contra iustitiam, si consanguineum prelatum eligitur, docet committi & vera simonia. Ceterum simoniam non committit, quia nullum pretium interviat: ut docet S. Thomas 2. 2. quæst. 6. art. 2. ad 2. *Quod si aliquis aliquid spirituale aliquid conferat alteri propter consanguinitatem, vel quoniamque carnalem affectionem, et procedit aliter, & cavet illi casu; non tenetur simoniam: quia nihil tibi accipitur. Unde hoc non pertinet ad contractum emptoris, & venditoris, in quo fundatur simonia. Si tamen aliquis velit beneficium vel stipendium aliquid conferre, non inferunt contrarium beneficium esse simoniacas, sed inferunt, præcipuum, si preces læta non iungat indelicitate, & ineptitudinis candidiorum ad beneficia argumenta. Qui dicit unum, his muneribus neque gratiam, neque*

da, et conferat beneficium, si alias penitentiam non fuit impolitus. Simoniae quoque rei sunt candidati, qui in Romana Curia pensionem solvantem, aut aliquid aliud pretio actabile possident alicui, aut alius qui libet, ut auxilium, favore praebant ad beneficium obtinendum.

VII. Si penitentiam fuisse nunciat promittant, ut sacramenta frequentent, si Christianitas indolem domi alliciat ad baptismi suscipiendum, si Catholicos omnes foras promittat mulieri haereticæ, si catholicam fidem suscipere, si quis poesse promittat doceri, dummodo Religiosum inopia fuerit in his causis non committitur simonia, cum eammodi dona nullam important obligationem, & omnia sint in bonum spirituale eiusdem promissis. Nulla tamen obligatio personarum imponenda est. Nihil quoque exigendum est in communi damnata.

VIII. Quæst. IV. Simonia non perperat qui beneficium confert, vel aliud spirituale cum pacto ad beneficiarium aliquod cum factum? Resp. Si casus sit beneficium amittenti nulla est simonia. Quare si beneficium sit necesse non docendi, legendi, cantandi, nulla est simonia conferre beneficia eiusmodi cum debito implendi profana onera. Item potest Episcopus onera in nocturnis Ecclesiæ, puta cantandi, docendi, promovendi Ecclesiæ negotia, adhibere beneficiario, & cum pacto eodem implendi conferre tunc enim nulla est conventio inaequæ danti, & accipienti. Dispensari solum, nam ipsi recipienti beneficium, onus personæ, nullo modo beneficium annexum, imposito obique simonia possit. Adfirmat Sanchez cum aliis, si onus quod imponitur, sit spirituale. Ad communi, & vera sententia. Quamquam ecclesia in ipsa rebus spiritibus sine licita committitur, et si tu te Missas hoc mense applices iuxta mentem Sempronii et cum pacto, & onere, ut totidem ille pro te applicet altero mense, tamen in beneficiis omnis conventio & pactio facta cum illo qui beneficium accipit, prohibita est, si quisvis sit de re spirituali obique licentia Romanæ Pontificis. Quare simonia est renuntiare, vel commutare beneficia, quibuscumque conditionibus, passionibus, quodvis adiecit. Quoniam Ecclesia hæc omnia prohibet. Heic simonia est renuntiare beneficium in favorem alicuius, ut ille vicissim renuntiet in favorem alterius. Et ut otio abeat in pluribus beneficendis casibus, omnia passiones in beneficiis conferendis, permutandis, renuntiandisve Ecclesiæ seve prohibet.

IX. Conveniunt duo inter se et unus recipit beneficium in favorem alterius. hæc conditio ut consentiat pensioni imponenda de Papa licentia, & ut facilius imponatur a Papa imponenda pensionis facultatem, augent beneficium redditus, seu experiant multo non quam rursus sit beneficium valentius. Simoniae rei sunt, & licet sit impetrata, si beneficium. Similiter simonia rei sunt qui permittunt, aut renuntiant beneficiis cum pensione ex licentia Papæ, sed adjecta conditione, ut renuntiantibus solvat Bellas pensiones. Simoniae quoque committitur qui conferre beneficium curatum cum onere, ut beneficium quod habet, libere recipere: quia quovis conditionem in collatione beneficii, quæ datur non est, ut docet Salamanderius loc. cit. n. 28.

X. Quæst. V. Committitur ne simonia qui pecuniam daret in collatione beneficii, sed in recessibus, mediatori, ministro, famulo, aliove potius, ut per se habent apud Episcopum, ut ab eo deservirentur? Resp. Puto laboris, lucri amissi in negotiatione, recompensationis damni tunc sine ulla utilitate, modo honestate passivus. Ad eummodi donationibus omnino abluendum est. Quod si quis tradit elemosinam ministris, & intercessoribus, plurimum sperat omnino instaurari. Quo casus pigritus est beneficium, ut opus licentia esse solent dona quod argumentum est, non laboris, sed intercessionis & favoris ratione exhiberi. *Lessius, Sanchez, Castropalao, & alii* Probabiliter facio admittunt eummodi distinctionem pecunie tradite non ob prece & intercessionem (quæ in casu omnes admittunt esse simoniae) sed ob laborem, industriam, incommodum &c. Verum in præci viæ admittenda est eummodi distinctio, quales aut obtentum beneficium pecunia datus, aut fama promovetur. Datur pecunia, inquit, famulo, ministro, alterive ad habendam illum benevolentiam, ut facilius pateat ad Episcopum aditus &c. Hæc omnia sine simonia, relicta, & testamenta.

XI. Simoniae dicitur sic, si nemo est cum aliis docent, non esse simoniam, si pecunie tradatur mediator, non ut intercedat apud collatorem, sed ut præcise merita representet Praefato, ipsi tamen fatentur, hæc esse periculosum, & onerosum accidens. Substant tamen, nullam esse simoniam, si mediator præcise exerceat munus advocati, exponendo candidatis merita. Minora autem accipere pro atrectio advocati nullo modo simoniam est. Addeant, tunc proximum in tali mo-

traherent largitione esse acquisitionem bonæ opinionis apud collatorem beneficii. Ut autem sit simonia, oportet ut sine immediatis dationis pecunie sit acquisitio alicuius rei spiritualis. Est laudant pro hac opinione *Sotus, Diana, Palanus, & alii*. Technè ille tunc, quibus, ut nihil videtur, simonia obicitur, & oratur simulae. Ut vocatus a Domino candidatus sit ad beneficium, faveat Deo non potest debet, ut latine caelesti Praetuli mentem perfratant, quo dignationem elicit. Iteum ratioem mihi humana prædientia parca, non ex divinis Scripturis hæc videtur. Causis quæ dicit de vocatione Collegiarum, & ipse facerdotali, & illic collationis minis humana esse recipitis argumenta.

XII. Quæst. VI. Simonia non committitur qui alicui pecuniam simoniam in elemosinam impendendam promittit alicui Monasterio, vel pauperibus, ut pro se beneficium impetret presbiter, intercessionem ad Episcopum? Resp. Negari. Salutantem tunc. Si cum Diana, & aliis: quia tunc non datur pecunia ut pretium, sed gratis, & in elemosinam: quia titulus est excusans largitionem muneri a simonia. Hæc sententia mihi fallax est. Nam ille revera pecuniam tradit, ut hæc vi obtinet beneficium. Quod autem sine pecunia in pia sit tribuendo opera, extraneum prolas est, & per accidens, propter hæc pecunia traditur intercessori, & traditoris. Ut beneficium impetret. Cor ergo simonia non est. Quia pecunia impendenda est in elemosinam, tradenda est Monasterio. Hæc ratio mihi ridiculosa videtur, & potius veritas ad simoniam se focandam, Quis enim referri, in quem usum sit expendenda pecunia, quando tripla datur pro beneficio alleganda.

CAPUT III.

Quomodo simonia committatur, dum res temporales traduntur vel tanquam pecunia, vel tanquam munus, vel tanquam gratia compensatio. Lexæ immensum Catalogum opinionum referuntur.

L. Quædammodum via alara aliqua in mundo reperitur, si conferretur sic nullam amplius extraxerit opinionem, si vere foret distinctio intercessionis, quo excogitatur Casusde perior. In pecunia, seu re temporali distinguunt ratione pretii, motivi principalis, secundarii, proximi, & remoti; ut tandem aliquam ex his

viis pecunia alique simoniae labæ poterit in manus aut collatoris, aut intercedentis beneficium conferendi, aut collati. E contrario divina Scripturæ, Patres, & Concilia absolute, omniq; distinctione sublata, prohibent quodcumque pro re spirituali tradere. Christus Dominus inquit: *Gratis accepistis, gratis dote*. *Matt. x. & S. Petrus Act. viii. i. iudice*: *Pecunia tua tecum sit in perditionem, quæcumque dote deservisti pecunia perditur*. *Canon apostolicus xxx. hæc continet*: *Si quis Episcopos, aut Presbiteros, aut Diaconos pro pecunia hæc obtinere dignetur, deiciatur*. *Concilium Tolosanum cap. x. hæc fatuit*: *Si quis Episcopos, aut quosvis Episcopum, Abbatem, Presbiterum, vel clericum, aut quovisquam alium qui numeratur inter Clericos; ipse factus sit infidelis privatus; & qui ipse sit ordinatus, nullum habeat fructum ex talibus ordinibus; sed sit alicui sine dignitate, & aditus quæ pro pecunia accipitur*.

II. Harlas i. qu. l. 28. *Sacrosanctum Petrus* hæc habent a Calisto Papa præscripta: *Exempte sequentes, & officii vestri debito imponentur, ostentari quemquam per pecuniam in Ecclesiæ Dei, vel promovendi auctoritate sine legitime modis invidiosis prohibemus*. Iidem quoque ex decreto Concilii Tolosani iuri canonice iactato hæc perhibetur: *Quisquis pro personali Secroditate dignitatis, vel premii dote sine fuerit adhibitis, ex tunc tempore anathematis sit, necuri approbe condonatur*.

III. Innocentius III. in epist. ad Archiepiscopum Cantuariensem, in tantum permissis gratiis, quæ quædam simoniae prætextu deperant, ut in auctoritate canonice factioris, & in electionem quædam modo dicitur iudicis laicis turpibus subsistent, & decoret in corde suo, non est Deus, simoniam sub honesto nomine possidet, quæ simonia nomine, culpa transferatur in penam. *Verum sic Deus, secundum Apostolum, irascitur, ut solis simoniae sit, ut in auctoritate canonice factioris, & in electionem quædam modo dicitur iudicis laicis turpibus subsistent, & decoret in corde suo, non est Deus, simoniam sub honesto nomine possidet, quæ simonia nomine, culpa transferatur in penam.*

IV. Sed, missis innumeris tum Conciliorum, tum Patrum testimoniis, sufficit transcribere quæ Concilium Tridentinum *sess. xix. cap. xv. de reform. ab electione Pastorum, seu Praebendarum quælibet sermo, inter plura decernit*. *Canoniz-*

XVI. Hac doctrina P. Billuart, Salmaticensis, & aliorum Causilarum admittit, exulat ab orbe christiano simonia omnis. Quod Anselmo citati a P. Billuart, et Bonacina, Lessius, & alii, docuerunt eiusmodi opinionem, exultatione digni sunt, cum scripserat ante Alexandrum VII. & Innocentium XI. a vobis mirum est, Salmaticenses, & Billuart potuisse hanc opinionem propagare, cum nec verbis fore essent pro potestate damnata ab Innocentio XI. *De tempore pro spirituali non est simonia, quando temporale non datur tanquam pretium, sed datur tanquam mercedem conferendi, vel utendi spirituali.* De Simonia vero est propositio in terminis tum P. Billuart, tum Salmaticensium, tempore essentialiter requirit ad simoniam ut res temporale oblata habeat rationem pretii. Immo doctrina Salmaticensium laicis omnino est propositio damnata. Nam Salmaticenses requirunt ut traditio rei temporalis procedat a pretio voluntate dandi illam in pretium, seu commutandum illum cum re spirituali, tanquam assignandi. Qui sic traderet pecuniam, non modo simoniacus, sed hereticus esset, et sapienter adversus Soraplicum Doctorem S. Bonaventuram in 1^a d. 11. q. 1. in. 10. art. 2. inquit: *Ille qui emit, & vendit spiritualia, aut vendit se pro pretio posse agnoscere, & volentes terram agere, & pro pecunia possidere, & hoc est heresi manifesta. An ille qui vendit, & emit, non credit quod gratia Dei pro pecunia comparatur, sed tamen videtur avaritia nititur aliquid agere, vel imperium pro pecunia, quod ad bonorum spectat distributionem: & sic non est peccatum si quis morantur quia talis peccatum audit, & male facit: & sic simoniacus est avarus, & non peccatum sperare avaritiam, nec est proprie hereticus.*

XVII. Vix unquam Catholicorum aliqui simoniam committit ad normam quam Salmaticenses praestiterunt. Quis est spiritus temporalium commutari cum re spirituali, tanquam assignare dicitur? Hereticus, in eadem simoniacus est eliet, ut dixi. Quia si pretium illud medium motuum quod cum alio Caluicis commentus est P. Billuart inter rem spirituales & temporales? Distinctione igitur tradendi tempore non est pretium, sed tanquam mercedem, satisfactionem, vel satisfactionem gratitudinis dandi, vel tanquam gratitudinem, respectationem, sunt vanissima commenta, falsa velarum, factae ineptissime ad lucendum simoniae et,

tenet. Scripturae divinae, Patres, Concilia prohibent, nulla adhibet distinctione, quodcumque temporale accipere, vel tradere pro re spirituali. Circumvenitur ergo nimis patienter divinarum, humanaque leges contra simoniam praefata distinctio inculcatur effugia. Divinae leges, & sacri canonum non prohibent aliquid dare, vel recipere pro re spirituali sub hoc aut illo titulo, vel motivo; sed absolute verant non quidquam tradatur, vel accipiat. Vanissime leges eliet, si pro creditibus, beneficiis, sacramentis, aliisque divinis thesauris dispensandi pecunia recipi, & dari possent, non ut pretium, sed ut motuum, ut antidorialis, vel gratitudo compensationis. Acceptio pecuniae est illa que prohibetur. Quod enim hoc aut illo titulo accipitur, perinde est, ad avaritiam, & simoniam quod accipitur. Neque confutanda est doctrina contra simoniam cum sustentione simularum ab ipso Evangelio, & Ecclesiae auctoritate probata, ut mox explicabo. Doctrina igitur Salmaticensium, P. Billuart, & aliorum Causilarum committit, ut mea praesertim opinio, in prop. 45. damnata ab Innocentio XI. Cedo ut *Balaban* repone non potest, si a Rege Moabitum accipere motuum, non ut pretium, sed ut motuum: & *Ovieta* se accepisse a Balaban tantum tantum ut gratiam compensationem, leas et miraculi pretium? An non vel ipse Simon magus asserere potuisset, se pecuniam Apollolis obtulisse, non ut pretium, sed tanquam iudicamentum ad infideliorum illorum animas, ut potestatem sibi impetrare dandi Spiritum sanctum per maximum impulsionem.

XVIII. Quae II. An licitum sit tempore tradere pro spirituali ut mera gratitudo, benevolentia, & amicitia? Resp. Haec quaestio proponit P. Billuart loc. cit. un. j. & sententiam affirmantem ut probabiliori amplius: plerumque canones adducit, ut hanc opinionem evincat. Hoc sententiam, si absolute spectetur, non probabili modo sed certa & evidens est. Nonquid divinae Scripturae, aut sacri canonis prohibent vitium gratitudinis, amicitiae, & benevolentiae officia? Verum quia in praxi fides hoc gratitudinis & amicitiae pallio simoniae sub, ideo sacri canonis absolute prohibent quambilibet tempore rei traditionem propriam. Hincina natura sua, & repta committit ingrati sunt, nihilque gratitudine in mundo rarus. Gratitudinis officium obligationis testimonium est. Et quia infra ad-

perbia impedit non homines se aliis subiectis & devotioles forentur? Ideo grati committere esse reliquunt. Solum in collatione & acceptatione beneficiorum, sacrorum ordinum, aliorumve rerum spiritualium gratitudinis officia obducuntur. Casibus plures haec in praeterea committit omnes grati, benevolae, filiosque amicos praestantur, ut nos 3. sub hoc aut illo titulo, vel motivo; sed absolute verant non quidquam tradatur, vel accipiat. Vanissime leges eliet, si pro creditibus, beneficiis, sacramentis, aliisque divinis thesauris dispensandi pecunia recipi, & dari possent, non ut pretium, sed ut motuum, ut antidorialis, vel gratitudo compensationis. Acceptio pecuniae est illa que prohibetur. Quod enim hoc aut illo titulo accipitur, perinde est, ad avaritiam, & simoniam quod accipitur. Neque confutanda est doctrina contra simoniam cum sustentione simularum ab ipso Evangelio, & Ecclesiae auctoritate probata, ut mox explicabo. Doctrina igitur Salmaticensium, P. Billuart, & aliorum Causilarum committit, ut mea praesertim opinio, in prop. 45. damnata ab Innocentio XI. Cedo ut *Balaban* repone non potest, si a Rege Moabitum accipere motuum, non ut pretium, sed ut motuum: & *Ovieta* se accepisse a Balaban tantum tantum ut gratiam compensationem, leas et miraculi pretium? An non vel ipse Simon magus asserere potuisset, se pecuniam Apollolis obtulisse, non ut pretium, sed tanquam iudicamentum ad infideliorum illorum animas, ut potestatem sibi impetrare dandi Spiritum sanctum per maximum impulsionem.

XIX. Praeterea in recipiendis beneficiis, quibus amorem cura annexa est, quoniam est titulus gratitudinis? Episcopus conferet beneficium curam, ovum tremendissimum, & angelicus hominis fornicandam, quod aeterna perditionis amorem periculum habet in altera, & in hac vita perpetuos laborum, vitiorum, sollicitudinis, incommoda, faldia, aegros ostendit. Et pro tanto curae sibi impolitio grati esse debet Beneficium? Quodnam, amodo, gratitudinis genus illud? Gravitudo praestipit aliquod commodum, & utilitatem collatam ad eo cui gratitudinis beneficium exhibendum est. Beneficia, peccataque, amorem regimini a paribus subiciuntur, quoniam praestantur dignitate fulgorem, salutationem in foro, obsequia, & imperia, & prout emolumenta temporalia, & pinguis aut parvos redditus praebet. Sub hoc aspectu Causilae citati spectant deinde ecclesiae, & aliorum simoniacorum munera gratitudinis pallio obtinere posse sibi blandunt. Ne multa: gratitudinis, benevolentiae, & amicitiae officia, munera, donationes exerceant & laici, & Clerici, sed in civilibus negotiis, non in rerum laicorum collatione, & acceptatione. Sicuti beneficia, & sacra quocumque non amicitiae, benevolentiae titulo dispensari debent, sed virtutis merito; in alii humani aut elusivis beneficia rependi collatoribus debet.

XX. Quae IV. Utum licet dare tempore sub ipso obsequio a donatario spirituali? Resp. Adfirmat loc. cit. P. Billuart, dnm modo loquere & non fide expectetur ut domum spontaneum ex mera gratitudine, amicitiae, & liberalitate, & titulo muneri temporali debitum. Quoniam, inquit, hoc est dare tempore ut motuum quidem obtinendis spiritualibus, sed mediante alio nostro beneficio, scilicet gratitudine, & amicitia. En

tandem motuum illud medium bonitatis, vi cuius P. Billuart cum ceteris Caluicis a se citatis a simonia lae purgat peccatum munera pro collatione spiritualium tradit. Hoc admittit titulo, nulla in mundo simonia est. An Gieri, Balaban & ceteri Simoniaci hoc titulo sua invidiosa munera non committit? Involvera haec sunt, sub quibus latet simoniae crimen. An, ut minus, gravissimum periculum non est sub hoc amicitiae & gratitudinis larva, terpere simoniae flagitium? An sapia in praxi non scripserit? Ergo ergo non eliam contra eliam non potest? Ut quod officium duceret, & non fidei gratitudinis adducit, quae in praxi vix unquam reperitur, & sic aequae simulatae committit gratitudo? Hoc ne indrudiendos in praeterea motuum officium vera methodus? Ad id quod in praxi committit non accidit, attendere magister operum debet, ut ad considerationem mente conditae, & a praxi abstractae, quisque homines fingere pro arbitrio valeat. An cactus simoniacus desiderans se non propinare, & donatorem, & donatarii eiusmodi, si in foro exteriori haec pecuniarum traditiones & acceptiones ritio amicitiae & gratitudinis exulare a simonia contemderet? Cui hoc? Qua forma exteriori committit contingit. Unde ipse simoniacus instruitur fons propria cordium secreta, & facillime sibi illudat, gratiam esse propria munera, cum sint res ipsa viliissima pretia & mercedina. Cavere ergo lector ad simoniam tanto diligitur simulat debet. In divinis Saepius, in sacris canonibus animam intendere, qui absolute, sublata omni circutione, praefata munera vetant.

XXI. Hinc sequitur, iuxta & falsa esse confessoriam fognosia. Salmaticenses trad. 12. cap. 1. post. 4. un. 56. 3. Si aliquis respicit beneficium in rebus. Praeterea vel in favore alterius, sed cum eo grati non, ipse, & intentione, ut alter ei amicitiam, & antidorialis obligationem, immunitatis, & obsequii correspondat. Alia sine tali spe non respiciamus, sed inique intendit illam cum obligatione per se, & intentionem obsequii, nec pacto alio onerato, aut conventionis interveniente, quod aliam rigore obligate intendit, non est simonia. 3. Si intervenientes patrones & conventiones, aequae rigore obligatio, et fide simonia pura, & manifestissima. Simonia descripta facta, & larva est, contenta in prop. 45. Qua via excludit a simonia, ut mi-

in fecum tradere, ut per paradoxam vanam, & questiones inutiles, ut per inanium verborum illiberas, & tacite eloquentie mendocina profanare. Quibus aras suam patia ei addiderunt verbi Dei contemptum. Etate nostra, que est omnibus ceteris, declarationibus calumnitric verbum Dei inculcatur. Methodo catechicis, quo tempus sancti & apostolici vii usi sunt, in quadragesimalibus concionibus penitus obliuiscit. Flores simulacra vitiorum insistantur: & quod, & ubi finit, & que fiat virtute, que erangelice perfectio, ad quam agitare Christiani, quantum adhaec, quantum calidus, fideles debent; pauci sunt qui explicent, & utinam flores aut propter quantum, ut propter plautum, aut propter atromque, verbum Dei non adulterarent. Verum de hoc plura alibi dicta sunt.

VII. Quæst. VI. *Committit ne sinuam qui per collationem feruorum Ordinatio aliquis recipit?* Resp. Cœcilius Tridientium lib. xxi. cap. 1. de rebus, hæc flatuit: *Nihil pro collatione quoucumque Ordinum, etiam clericatus, Tutoris, nec pro litteris dimissionis, aut testimonialibus, nec pro sigillis, nec alia quoucumque de eussu vitio sponte obtinet, Episcopi, & alii collatores, aut eorum ministris quouis pretaria arripant.* Omnes Patres, & Concilia vehementer clamabant contra Simoniam in sacris ordibus serpentes; nec frequenter contra Simoniacos beneficiorum collationes inuoluntur. Longa scivolunt serie per ipsam Ordinationem Clerici ecclesiasticis dignitates assequuntur, quibus contracta emolumenta temporaria etiam accipiunt in iste Ordinationibus simonia frequenter occurrebat. Posterioribus sculis stitulis ecclesiasticis, seu beneficiis, cui usi percipiendi fructus annexum est, separatus uoluntati fuit: quemobrem rario in Ordinationibus simonia contingit. Spirituales enimque homines ambione propter reditus istam autem.

VIII. Quæst. VII. *Licitum ne esse deo pecuniam Sacerdotis, ut sacramentum administrat in extrema necessitate?* Resp. S. Thomas 2. 2. quæst. c. artic. 2. ad 1. hoc præbet responsum. *Dicendum, quod in casu necessitatis quilibet potest baptizare. Et quia nullo modo est peccatum, pro eodem esse habendum, si Sacerdos aliquis potest baptizare non videt, ut si non esset qui baptizaret. Unde illi qui gerit curam parvi, in tali causa licite potest non baptizare, nec a quocumque alio facere baptizari. Possit tamen licite equum a Sacer-*

dote teneri, quod est paruum alimentum corporale. Si autem esset adultus qui baptismum desiderat, & nominaret auris periculum, nec Sacerdos eum vellet sine pretio baptizare, debet, si potest, per alium baptizare. Quod si non potest ad alium habere recurre, nisi in modo debet pretium pro baptismo dare, sed potius absque baptismi decore: suspensum enim et ex baptismo flammis quod et ex sacramentis desisset. Salmanticenses dicunt de distinctione pretii, & motui dunt, hunc adultum ad redimendum vexationem suam, & ad tollendum impedimentum agnitionis minister inquit, molestis administrans instrumentum gratis, & ad sustentendum vitam voluntatem, posse tradere pecuniam, quia tunc non dat ut pretium, nec emi sacramentum: sed intendit tollere pravam mensuram voluntatem, que est quod temporale. Omnes fideles ista habent ad sacramenta. In quo quoties inquit privatim, reddere hanc vexationem licite potest. Pro hæc lenientia citant Valerianum, Leysium, Villalobum, Laymannum, Lademanum, Lerianum, Sanchezum, & alios.

IX. Verum Auctores citati cum simpliciter ante damnatas theses, nullius tantum hac materia auctoritatis. Lam videmus præter doctrinam Valentini, quam ceteri excipere, contineri in damnatis thesibus. Miror magis prope P. Carolam Billart dist. 11. art. 5. conseq. 2. hanc laxam adnotare opinionem. Nec dubitat asserere, hallucinari eos qui putant S. Thomam docere oppositum. Sed, pæce Gl. vit. ipse euidenter fatetur, hancque verbis locutionem adhibere mensum suam Angelicus potest l. figuratum remouendi impedimentum avaritiae est nimis ridiculum. An latine Angelicum hoc commentum? An illud in U. dist. v. qu. 11. art. 2. non reject? Insuper opponitur isti redimende vexationis potest obtentum beneficium, de quo infra.

X. Quæst. VIII. *Licitum ne esse personam recipere pro administratione sacramentalium?* Resp. Sacramentalia omnia sunt spiritualia, & a potestate spirituali procedunt: quare licentia est aliquid pro ipis, siue pro eorumdem exercitio, & administratione offerre, & recipere.

XI. Quæst. IX. *Licitum ne esse vicarium usque sacra?* Resp. S. Thomas in U. dist. xxx. quæst. 111. artic. 2. quæst. 3. ad 3. respondet. *Dicendum, quod usque sacra nullo modo ratione conferuntur vendenda sunt, sed sicut per consecrationem eorum aliquid placet*

ingeritur tamquam in necessitate Ecclesie possint vendi ex parte eius quod in eis est non spirituale, sed hoc materia sacra: Et tunc, secundum ecclesiasticis presuam, possunt integro modo: si autem venduntur aliter non ad usum Ecclesie, debent pretio frangi, si possint viciari, ne, in factis ab aliis venditoribus quam a ministris Ecclesie. Quæ tribuit licentia pro tractatu Middi, pro officia funturo, pro protectione, pro crucis gestatione, aut protri Middi beneficiis, & pariteribus, ut precibus suffragi impentent, a hæc simonia imunita iuxta laudabilem consuetudinem sunt. Dicitur enim euilmodi gratuita dona in ministerium infertentem.

XII. Quæst. X. *Recipi ne aliquis potest aliquo simonia pro labore administrationis in rebus spiritualibus?* Resp. Aucti leniores concedentes nihil recipi absque simonia potest pro administratione sacramentorum, & reuim spiritualium, intelligant, cum aliquid colunt, & accipi potest pro labore ministerii administrationis, puta pro laboure celebrandi Middi, predicandi Evangelium, administrandi poenitentiam, conferendi Ecclesie, visitandi &c. Duplex distingunt laborem, intrinsecum unam, alterum extrinsecum, sive quo honeste & licite exerceri prefata munia possunt.

XIII. Admittunt omnes pro labore intrinsecum, sine quo sacra functiones exerceri nequeunt, nihil absque simonia hæc recipi potest: quomam talis labor ita est cum rebus spiritualibus coniunctus, ut nullo modo pretium absque eo possint. Pro labore vero extrinsecum, puta pro testimonio fidelitate sancta, pro testimonio ritate ad conferendum baptismum, & pro his similibus laboribus aliquid esse recipi posse eorumdem: quod verem hæret, dummodo speciei turpi mercimonio vitetur. Quod Salmanticenses docent in XII. cap. 11. quæst. 3. non. 18. aliquid, ut pretium recipi posse pro concione equitate, de multum elaborata, salum exilidiam. Nam licet iste intrinsecus est. Sacra enim concilia liberali debet, ut moueat animos audientium. Labor extraordinarius, quem adhibere aliqui solent, corruptum, non pæriet concionem facerem. Stipendium quod committitur præbetur pro Ecclesiarum consecratione, pro visitatione, pro administratione reuim spiritualium, in sustentatione ministrorum iuxta Ecclesie consuetudinem, & sacrum canonum dispositionem. Similitur Episcopatibus, Parochiis, Canoniciatibus, Cœcolis, & ceteris ministeris ecclesiasticis

aneri facti ingentes prouentus in ministerium salum sustentationem. Quod enim hæret præter vultum & uellitum, pauperibus erogandum est, ut sultu Tom. II. oltam sum fuit.

XIV. P. Nicolaus Mazzotta resp. 115. dist. 5. quæst. 10. de simonia nocent multos qui fingunt aliquid recipi absque simonia potest pro obligatione excommuni spiritualia, & quod hæc obligatio daretur fit a functione sacra: retent famul Societatis, & Palam oppotium sententia. P. Mazzotta loquitur methodum sacra, proponendi optationes contrarias laborum ministerio. Opes libet iuxta omnes Montales esse, P. Franciscum Arazonem Saccharia in his lib. libet. pag. 85. Si ex libertate que in casus Scripentes Italos factam criticem esseret Hilarij ille, ut nihil licet, opus profertur non supra, sed infra sermo omnia opura calathica in universum inuenit. Theologiam his ultimis temporibus ipsi adra lacet. Et gmit more opinionum contrarium collectum & esse. P. Craetii parum putantque compendium, ut alio in loco euinam. Ad questionem præpositam respondeo, ministros iure accipere, & eorumdem potest necessariam ius propriam sustentationem. Sententia aucti Sares, & Palu super his, de aucta fuit.

XV. Quæst. xi. ministris licite recipi, nec indigentur sustentationi? Etiam tunc ipis congrua debetur sustentatio. Diuinit, aut paupertas personæ extranea omnino licet ministerio. Non inquit S. Paulus iudicis fuit stipendium. Ministris, ut iam supra ostendum est, iure ministri, dicitur, & ecclesiasticis necessitas aliorum ad ministrum, nulla est distinctio de eorum aut opentia, aut paupertate. Adversentiam tamen, A modum, Curator, ceterisque ministris qui a officio beneuere sacramenta ministrare populis, cadavera sepelire, funeralia celebrare, & alia illiusmodi, de aliunde hæc Ecclesie redditibus licent congrua sustentationem, procure si hæc contraria, quia nota est illipidum non poruissent. Quid de illis dicendum qui pauperibus cadavera vix sepelire uolunt, licet redditis abundant, nisi stipendia confortant, & de his pauperibus, aut lacno ad de potest viciari? Quid sanandum non leuere et prope christianum.

XVI. Quæst. XI. *Licitum pro exercitio, aut ministris vicariis aliquid recipi absque simonia potest?* Resp. Varrum adus alii sunt pontificatus Ordinis, ut aboluere, canone Evangelium; alii iustidicant, ut excommuni-

missis.

missis.

missis.

nitare, dispensare &c. alii ceterarum virtutum, ut preter funderi, ieiunare, elemosinas distribuere. De his aliorum terminis nunc est. Si per virtutes ordinantur in finem paternarum, simonia est quidquam per eandem exercitio expiere. Si vero ad finem tantum corporalem dirigitur, ut dirigi omnia opera misericordie corporalis possunt, tunc per temporali communitate aliquid exigi, nulla est simonia, ut docet S. Thomas 2. 2. q. 6. art. 3. ad 2.

XVII. Pro similibus que dirigitur a potestate iurisdictionis spiritalis, ut pro non abolendo indigno, pro non dispensando abique motivo, aliquid expiere iuncta est; licet pro omnibus virtutum que a sola liberi arbitrii facultate moderantur, ut non ingredi Religiosem, non date elemosynam, non curare &c.

XVIII. Quæst. XII. An sit simonia vendere, aut amere alius iurisdictionis potestatis necessitas? Resp. Distinguitur communiter Auctoritates iurisdictionis potestatem quo spectatur iurisdictionem, ut abolere a peccatis; & potestatem ad iurium externum attendentem, ut dispensare in votis, in sepulchris, visitare, condemnare &c. Pro his omnibus quidam accipere simonia est: quin aliis modis aliis spiritalibus sunt. Quare qui subdunt confessionem, aut non abolitur, qui levitorem monachum est. Similiter simonia est quodammodo exire pro licentia audiendo confessionibus, absolventi a censuris, pro concessione indulgentiarum, pro facultate dispensandi in votis, iuramentis, pro assensu Parochi ad matrimonium contrahendum, pro electione, collatione, confirmatione beneficiarum, pro visitationibus, correctionibus, & pro quocunque alia ecclesiastica iudicio.

XIX. Opponi solet, quod Romana Curia pro dispensationibus in impedimentis matrimonii concedenda pecuniam exigit, & quo propinquiores tant gradus, eo maior pecunia summa exigit, & ad maiorem numerandam dotes quam pauperes aliterantur. Communis responsio est, hanc pecuniam esse fructum esse pecuniam, eo gravissimo, quo dicitur esse dispensandi. Ceterum nunquam in gradibus propinquioribus dispensatio conceditur, nisi ob aliquam necessitatem eorum malis gravissimis decipiatur, aut hinc promovendi. Et quia hinc emittitur, & cessant hanc mala ab hominibus soluta possunt: adicere Romanæ Sedes hanc pecuniam necessitatem, quam dilectione, nisi vera necessitas regat, hu-

mines subeunt, imponit, ut fraudes & mendacia impediatur, atque omnino se solentem concedere quod necessitate tantum coacta impertitur.

XX. Quæst. XIII. An pecunia pro iurisdictione accipere sit simonia? Resp. Scientia quocumque secundum se vendi nequit, cum in intellectu residens, et commutatur in medio organo corporali aliis valens. Ius communicationem licentiarum naturalium, omnino potest impertiri alii pacto pretio, convenit penes omnes. Ad licentiam Theologiam quod attinet, si accipitur pro cognitione divinitus infusa mysteriorum fidei, & divinarum Scripturarum, eam vendere & pretium pro eadem accipere simonia est, ut patet ex his que dicta de Concensoribus verbum Dei adhibentibus sunt. Salernitanus coles lat. cit. n. 21. patet valde probabiliter sententiam contrariam, quam admodum P. Suarez lab. IV. c. VIII. Reginaldus lab. XXIII. n. 112. Azorius III. Part. Lab. XVI. n. 111. q. 87. Milis autem parvi opinio probabilis non est. Propter simonia est quidquam accipere pro ipsa Theologia practica, qua docetur doctrina christiana, auctoritate Evangelium, & illustramus fideles in veritate soluti negotio. Dicit enim Christus Dominus Matth. 23. *Ecce ego praedico, qui venter &c. Gratia accipitur, gratia dicitur.* Qui autem docent Theologiam, vel licentiam Scripserunt in scholis ad audientes non emittunt, ut communiter Auctores docent: quia licet talis doctrina est principii supernaturalibus profectibus tamen sola industria, & laborio honorato traditur, neque ad iurisdictionem audientes dirigitur. Contra si quis ab eisdem modis magis & doctores pro spirituali auxilio necesse extrahendo consistit peteret, simonia ellet quidquam accipere pro eiuandis collatis.

C A P U T V.

De simonia que committitur in ingressu Religionis, vel in Sacramentatione, et aliorum Casuum hanc locum oportet referre.

I. **H**ic diebus postulat Eques D. Franciscus Vantas Macchiuca dilectissimum edidit eorum simoniam gravitatem in ingressu puerorum in Monasteria, & in extendendo professione. Uerissima eruditissimi & doctissimi quæ prodigit simoniam contractam, quæ ferpere in dies videtur, dum eiusmodi puelle vellem religiosam induunt, & professionem monachicam emittunt. Ca-

lit.

salix nos pauci videntes abulsum gravissimum asensu vii posse; more consilio iudicare ipsam naturalem divinitusque nec, modum laicorum canonum ad facticam praesentemque abulsum, atque coniectis diffiditissimis, & committit hanc crimen facile conatur. Viam prolixam oppositam omni seculo tempore indicent sacra Concilia, sanctique Doctores. Quo magis ferpere in Monasterium Monachis fortius locus competeret, eo alius vici iustitiam exaltant, & impetunt canonem edidit, quorum paucos ex plurimis transibant.

II. Et principio duo premitto tanquam certa. Primum, Monasteria esse virosam, five mulierum velium, & velium pro solo novitatus, seu probationis anno exhiere iure posse; et Concilium Tridentinum sess. xxv. cap. xvi. habere, *ita utque ante professionem, exerceat vicia, & vestita Novitii, vel Novicia illius temporis quo in probatione est, QUOCUMQUE PRÆTEXTU, . . . Monasteria aliqui vel bonis eiusdem tribuatur. Alteram, iure naturali, divino, & ecclesiastico veritatem esse, aliquid tanquam pretium accipere, vel adde, licet pro habitu lactis, discipulorum, five pro monachate profectibus. Hæc duo certa sunt penes omnes. Venit non pauci Casales, que pecuniam considerant et pretium, & et motum principale, aut secundarium, & titulo pauperatis est sustentationis traditur, tamen hinc inde labem de nobis tollent, ut in vici carnis quoque sunt incolumitatis, ut omnes prelati dixerunt: vicius & exposita communita prodigunt.*

III. Milis antiquorum Conciliorum canonicarum, quo supra manu exhibent Theodosianus, Iustus, & permitti aliis, transcribere statim Concilium œcumenicum Lateranense IV. sub Innocentio III. celebratione an. 1215. tit. lxxv. ubi hæc habentur. *Quoniam simonia laboris vigas adeo plerisque Monachis inficit, ut vix aliquis sine pretio recipitur in foveas, PAUPERATIS PRÆTEXTU volente huiusmodi vitium pollere: nos ad id curare fiat positum probentur, statim ad præsumptione de certo iudicio commiserit prætextibus, hanc recipere, quæ sit, five sit solida, five palata, five spectatissima de sui Monasterii exposita, in locum archiepiscopi regulæ ad quodam prætextum positionem detrahenda. De his autem que ante hoc synodus statuta viderit factæ esse, ita dominus providendum, ut remota de Monasteriis, que prætextu factæ ingressu, in aliis locis eiusdem Ordinis collocentur. Quod*

si forte propter nimiam multitudinem, alibi nequeunt commode collocari, in dardanis locis faculo expositas, recipiantur in eisdem Monasteriis dispensatione de vici, mutatis pariter vici, & inferioribus assignatis. Hæc etiam vici Monachis, & alio Regularis decretum observandum. Verum ut per simpliciter, sed quoniam si valent excolere, precipimus ad discreti Episcopi singulis ante hoc factum per facti dardanis publicari.

IV. Quod dicitur, quod licentiam accipiendi dardanis potest? Concilium illud œcumenicum est, in quo quadraginta & duodecim Episcopi intererunt, & doctissimi atque sanctissimi Pontifex Innocentius III. eidem prædidit. Similia præcipita antea fuerant in œcumenicis Concilio Niceno II. an. 787. V. S. Thoma, qui post Concilium Lateranense legitur 2. 2. quest. c. artic. 3. ad 4. hæc dicitur. *Dixerunt, quod per ingressu Monasterii sua licet aliquid exgere, vel accipere quasi pretium, licet tamen, si Monasterium sit laicum, quod non sufficiat ad est personis nutriendis, gratis quidem ingressum Monasterii exhibere, sed accipere aliquid pro nichil profecto, quæ in Monasterio sunt occupanda, si ad hoc non sufficiunt Monasterii opere sustineri etiam vitium est, si propter devotum, quoniam aliquis ad Monasterium ostendit, largit elemosinas faciundo, facilius in Monasterio recipitur, si fiat etiam hinc inde solentis & expositis proccare ad divitibus hinc solentis per temporaria, ut non sit indicatur ad Monasterii ingressum; licet non sit illorum ea prælo aliquid dare, vel recipere pro ingressu Monasterii, ad habetur a 9. 11. cap. Quam pio.*

VI. P. Carolus Billant loc. cit. conficit, ubi hæc S. Thoma dicitur, quædam tradit in II. dist. xlv. q. 111. *utrum, quædam accipere, et ad hoc consilium indicandum esse non sufficientem præcise, sed de sustentatione inferente gravamen Monasterio. Ad interpositio hæc arbitraria est. Doctrina S. Thome siana & peripetia est, argue vici: veniunt, admitti hypothetici, quod Monasterium sit ita tenet, quod revera aere nequeat sustentari in eisdem B. dardanis, nisi accipere de taliis pauperatis aliud potest accipere pro sustentatione, sequitur omni pacto & conventionis, five expressæ, five tacite & implicitæ, per modum elemosine. Doctrina ergo S. Thomæ hypothetica est. Concilium Lateranense absolute quidquam recipi vici, quod facti hæc pauperatis coactione recipi res temporales communiter in Monasterio.*

peccatore evangelico praediti sunt qui, universo mundo contempto, executionem legum Moysaicas subiciant. Sicut Confessarii evangelici, in supportationem aliam incutendo, & a hierarchiam arcendo, retrahuntur exterminare corruptelas valent. At repetunt Episcopi: Ubina sunt Confessarii illi? Respondent Angeli- cam Doctores, imo Scripurae divinae, nunquam Deum ita delictis Ecclesiam suam, quin de oprimis miseris illi providens. Plura scribentur, nisi ad alia propterea deberent.

CAPUT VI.

De simonia in collatione beneficiorum.

IN beneficiorum collatione positissimum legitur simoniae crimen: & ideo Auctor non parum innotuit excepit: tantum dicitur: Simonia, seu larvae, simoniae vultus assidens. Ea qua potero invocata gravata punita excutiam.

II. Quae I. Est ne simonia, iure divino vetita, beneficia quocumque ordine intuitu temporali emolumentis? Resp. Duo in beneficiis includuntur iura. Aliud spirituale, seu ius administrandi spiritualia, & dicitur *Officium*: aliud est ius percipiendi temporalia, & dicitur *Præbenda*, seu *Beneficium*. Iuxta omnes simonia est, omni iure vetita, a qua nec Papa dispensare valet, venditio beneficii, prout ius dicit administrandi spiritualia. Dispensat Auctoritas, cum in iure divino prohibita capitibus, vel censuris, beneficia interim totius temporalis emolumentis: Neque Lesius, Liguorius, & probabiliter aliter Bonaccia. Sed hac opinioe reiecta et falsis, S. Thomas 2. 2. q. c. ar. q. adfirmantem sententiam defendit. Adversis auctores, alia esse anxia spiritualibus antecessores, ut patet in eodem concilio, in quo primum certamen praecedit temporale, tempore annuum vel argentum, cui postea accedit consecratio: alia consequenter, quatenus animum tantum temporale consequitur ad spirituale. De his autem haec docet. *Nullusmodi modo possit esse ius spirituale, & venditio hacullo modo tempore legitime consistit. Intrinsecus etiam spirituales venditiones subsistit. Idque iure quoque canonico declaratum est cap. Si quis dicit. r. an. 111. his verbis. Qui locum alterum vendit sine quo alterum non potest, nihil in venditione relinquit. Ratio evident est: quia ius ad temporalis redditus ius annexatum est cum iure ad officia spiritualia, ut le- gantur nulla modo velent. Dissimulandi itaque sunt tractus beneficii, quos licite, ven-*

dere, permittunt Beneficiorum valet, a iure peccandi hoc fructus. Hoc autem in beneficiis inoperabile est a iure priori administrandi spiritualia: ideoque qui non vendit, & alterum vendit necesse est. Et, hac sola distinctione posita, evanescunt adversariorum officia.

III. Quae II. Est ne simonia aliquando offerretur, ut interdicit apud collationem? Resp. V. Canonicam Lex Crois. Lib. II. c. 50. adfirmat, quod probabilius sit esse simoniam, contra Dianam, dum pecuniam praebet Titio, ut si intercedat apud Sempronium, ut postea Sempronias intercedat apud collatorum: quia pretium saltem mediate datur pro beneficio. Verum contraria insidit, non esse simoniam, si des pro labore. Cuius laborem opinionem inscribit de more P. Nubius Mazzotta tract. 111. disp. 10. cap. 229. c. 245. c. Si autem dies aliquot intercedat sine mediato, sive immediato, non quidem pro intercessione, sed pro labore, iuxta cessante, damno emergente, dispensatio temporis in casu & redemptio, non est simonia: quia illa sunt quid temporale omnino extrinsecum. Crois a 92. & alii committunt. Revera Crois totum verbum haec latam opinionem docentem Dianam, Castropalium, Raymondum, & alios. Illius opinionis iustitiam evidens est. Triade pecuniam pro intercessione, aut collationem beneficii, non est simonia; triade vero pecuniam pro tempore impediendo in locutione, in intercedendo, pro iure cessante, & damno emergente, in casu, & in redundo non est simonia? Cur? Quia hic sunt quid temporale omnino extrinsecum. Ita ne vero? Fieri ergo possit intercessio sine aliquo tempore dispensato, sine accessu, & recessu a locutione? Si quis intercedere debet, locutionem optat. Mors ne intercedat? Per naturam, & signa intercedet? Ac & ista, ut sunt, temporis intervallo, accessum, & recessum postulant. Tam ridicularia passioa reiecte cogor? Quis tam stultus qui non dicit, pecuniam se tradere non pro intercessione, sed pro tempore quod innumerum intercedit debet in locutione, in casu, & redendo? Lepida haec & venusta mihi videtur commenta, nec dubito quin talia apparere alii debeant. Diana hac distinctione invenit: eandem transferre alii Casuista: eodem commentum dicit Crois, & ex Crois Mazzotta, & alii cogunt: Ita commentum decessit. Verum Doctores Ecclesiae, & sacri canonice appolitionem apostolicam docent. Qui beneficiam (in-

quit

quit S. Carolus in Concilio Mediol. I.) & *ecclesiasticam suam suam multo magis, et beneficiis per se, qui per alium petunt, et factis ius reditum indignum, et pro hiemio in eum usque illud, usque aliud beneficium evasari possit. S. Bernardus lib. 11. de consil. cap. 10. inquit: Alius pro alio, alius forte & pro se rogat. Pro quo rogat, fit simonia: qui ipse rogat pro se, non inducitur esse simonia, sed sit, an pro alio rogat. Quae res iure non imolatur Bernardus, si audierit abique simoniae criminis allegerit pecuniam posse non pro intercessione, sed pro tempore in intercessione oranda contemneret, pro iure cessante, & damno emergente, ex iactura temporis insuapti in locutione in casu, & redendo.*

IV. Quae III. An venditio habitus, & commendae ordinum militarium sit simonia? Resp. Venditionem habituum ordinum militarium qui dantur Religiosis choro, & divini officii deparatis, esse simoniam, non licet ad venditionem alteram habitus religiosi, autentur omnes. Similiter venditio commendarum spiritualium simonia penes omnes ad. De commendis vero, & habitibus militarium Equitum militarium non esse simoniam, si emanant, aut vendantur: docent Salmasius, ceteris nom. 65. ubi plures citat. Quis habitus, & commendae illi dantur principaliter preparare honoribus, & temporale emolumentum, quomodo traditur perlonis religio. Titulus enim omnino secularis est, inquit, & peccate tamen mortaliter contra iustitiam aliorum illos qui hoc vendunt: quia agunt & contra finem, intentionemque fundatorum, & contra bonum publicum Religionis militariae. De his autem haec censura illis qui in christianis Republicis defensionem praestant. Quare emptores, & venditores talium commendarum, & habituum leselli sunt bono publico Religionis, & christianae Reipublicae, iurisque divina, & humanae pervertunt.

V. Quae IV. An possessiones, & praesentia venditio, seu abique simonia per se sit? Resp. Alia est pensio erecta in titulum beneficii, aut praesentium, seu beneficii simplicis, quae vere & proprie sunt beneficia: & de his possessionibus dispositio nulla, cum contractus sit simoniacos esse illarum emptores & venditores. Alias possessiones, vocant *claustrales, laicales, & mixtas*. Laicales, & publicis fundationibus consisti possunt, & Clericis, quia Ordinem non imponent, neque ad aliquod spirituale ordinantur. *Claustrales* in re-

Can. Theol. Tom. X.

dicente supponit Ordinem, & ad functiones spirituales ordinantur. *Aliae* est quae in acquisitione Ordinem supponit: at datur titulo profus temporalis, & ad functionem omnino temporalem. Hanc esse quadripertitam a iure, quae non datur quidem in beneficii titulum: sed pro beneficio. 1. Datur Clerico pauperi in alimentum. 2. Parochio fidei impotenti. 3. Religiosum beneficium pacifice possessum. 4. Vni frangitum circa beneficia ob bonum pacis. Vnde de possessionibus laicalibus iure naturalis, divino, & humano firmata est, ut omnes latentes. Vendere etiam alia possessiones, quae non dantur in titulum beneficii, sed pro beneficio, communis sententia docet non esse simoniam iure naturali, & de iure prohibitam: cum nihil spirituale continent, nec propter bonum spirituale traduntur, licet dantur Clerico, qui si restituerit titulum clericalem, possessionem amitteret: immo sunt qui contendunt, necne iure ecclesiastico esse vetitam, ut simoniacam, & talium venditionem: Verum ex Bala S. Pi. V. quae suscipit, & ex praesentio, omnes rationales possessiones annexae sunt titulo profus temporalis, omnique Clerici possessionis utringentur recitare officium parvum B. V. ideo non vendi, nec redimi abique simonia valent. P. Lesius apud Salmasianenses asserit n. 129. Ballam S. Pi. V. nullibi videri esse receptam: sed Lesium fallitur, fallitque. Testantur enim Salmasianenses nom. 74. ex Raphaelae a Torre, in Hispania esse receptam. Ex communis sententia docet, dissimulaciones vendi, aut redimi abique simonia non posse.

VI. Quae V. An vendit abique simonia possit imputari? Resp. Sermo tunc est non civilis, sed de canonico, seu ecclesiastico inceptum. Tribus modis totis dissimulatione acquiritur insuperantibus. Unum quatenus habet axioma: *Patronum factum deo, adificatione, fundus: ex privilegio quoque Papae, aut ex multiplici presentationibus, quae excedunt hominum memoriam*. Insuperantibus ecclesiasticis dicitur, non quia Clericus possidet: si enim bisam insuperantibus possidere etiam valet: sed ecclesiasticus, nec comparari vel quia habetur ratiomque inacceptatione, vel quia ille cui competi, aut donavit Ecclesiam. Licet ut quem quis habet, quia de bonis focalibus fundavit, & dicitur, aut adificavit Ecclesiam, vel beneficium, insuperantibus laicis, si donatione, aut alio titulo impetrat in Ecclesiam, Cr-

pu-

piratum, vel Monachium, vel anachoritam aliquid dignitas, aut beneficium ecclesiasticum, vel ecclesiasticum, ut habetur §. de usurpatio in VI. Usurpatio iure intra quatuor, ecclesiasticum intra sex menses presentari tenetur.

VII. Queritur ergo, num usurpatorem presentandi ad aliqua beneficium ecclesiasticum possit abique simonia vendi? Concessit penes comes simoniacum esse talium venditionem iure ecclesiastico, ut patet ex cap. de usurpatio, & cap. Prætoris. Disputant vero Auctores in utraque partem, sed in simoniaca talis venditio etiam iure divino affirmant piores, quia talis est spiritualis, vel ecclesiastica potestate inlustrum, & ad finem spirituum ordinatum. Et hæc opinio videtur probabilior.

VIII. Si usurpatorem annexum sit fundo, vendi potest, ratione rei cui hæret, & dimodo fundus pluri non vendatur, ratione rei usurpatoris. Si usurpatorem hæret non rei, sed personæ, tum nullo modo, neque venditio iure, neque donatione, neque venditione transeat ad alios valet.

IX. Quæst. VI. Est ne simonia dare pecuniam pro beneficio patris hæretici? Resp. Adfirmans lententia vera est. Verum, si hæreticus sit publicè excommunicatus, sicut excommunicatus, amittit usurpatorem. In hæretici tamen tolerantis manere usurpatorem defendunt plures. P. Claudius La-Croix Lib. III. de simonia, probabile iudicat non esse simoniam dare hæretico pecuniam, ut non eligat hæreticum, vel Catholicum indignum; etiam contingit tibi tradenti pecuniam beneficium conferri. Verum aliq. scandalo hoc fieri non posse existimo. Neque pretentum venationis redimende locum in hoc casu habere potest, quando tibi confertur beneficium, cum ius acquisitionis ad illud non habeas. Et quomvis impedi pecunia possit ne indignus eligatur, tamen hæc venationis redemptio cum hæretica peracta scandalo caret via potest.

CAPUT VII.

De variis modis, conventionibus, & pæctis perpetrandi simoniam.

I. Quæst. I. Utrum post acquisitionem in re, vel ad rem spirituales, possit venatio contra illud pecunia inferri absque simonia? Resp. Ius acquisitionis iustitia commutante debetur et, & alio nomine vocatur ius in re. Qui electus est ad benefi-

cium, habetque collationem a legitimo Superiore, licet eisdem possessionem obtineat, habet ius acquisitionis in re. S. Thomas 2. 2. quæst. c. 2. ad 5. docet: *Postquam ius aliquid acquisitum est, licet per pecuniam in ius impeditum removere. Quomodo qui in hac hypothese venationem redimit, pecuniam non tradit, neque tradere potest pro re spirituali, quoad iam ius habet, sed pro iniuria quam iniuste patitur, repellenda.* Doctrinæ S. Thomæ omnes fabricantur. Advertendum tamen, ad licitam venationis redemptioem requiri ut ius sit certum, & ut venatio sit iniusta. Si enim ab alio sit ius, aut iusta venatio, tunc redemptio venationis simonia non tenet. Tunc obmittit beneficium; & Sempronius competitor eidem ius inchoat iustitiam, eo quod electus, aut presentator, aut institutor Titii in controversiam vocatur. Si Titius pecuniam exorat ut Sempronius desisteret ad intentata lite, simoniam committeret: quia ius dubium ad beneficium pecunia certum & certum elicere videtur. Quod verum habet, etiam dubitans, nam lit. futura sit, nec ne iusta. Quomodo, et redemptio venationis pecunia procurata a simonite iniusta iura sit, necesse est ut ius acquisitionis nulli sit dubitationi obnoxium, sed firmum & incommotum.

II. Ex quibus colligitur, te non posse pecuniam abique simonia redimere venationem; si Prælati tibi beneficium ob operatum dilectum auferat: quia tunc ius acquisitionis in dilectum ab habente possessione vocatur. Similiter quando duo litigant super presentatione, electione, institutione ad aliquod beneficium, neutri licet transigere, & obtemperanti parti aut presentari, aut possessionem, vel quævis simoniam committere, & qui quilibet presentari, vel possessionem, renuntiare; & qui tradere pecuniam, aut possessionem, Simoniaco similiter electus qui electus ad beneficium optatum, offerret competitori beneficium tenus, vel eum eligere in suam Vicariam, vel quodcumque spirituale traderet, ut liber esset a venatione, quia emerit res temporalis, neque immunitatem a venatione, re spirituali.

III. Quæst. II. Est ne simonia pecunia redimere venationem iniustam circa beneficii possessionem? Resp. Adfirmans plures, sed vera sententia, quæ est S. Thomæ, negat tunc committi simoniam. Quandoquidem qui ius ad possessionem certam & incommotam habet, & iniuste detrahi curatur, nihil sessione vel obortu, vel obtinenda, nihil

spirituale tum acquiri, dum hæc iniustam venationem pecunia redimit. Nec est quod opponat possessionem esse spirituales, quoniam possessio spiritualis est ratione talem tenentur ad illam. Quando ius illud certum & incommotum est, nihil spirituale acquirendum superest. Et tunc possessio in solo facto consistit: hoc autem est omnino temporale. Preterea ordo hæc in casu non potest spirituum, sed temporalis datur. Tunc electus redemptio licet venationis simonia, quando in illo contra ius ad possessionem. Distinguedum ergo est ius iusto, & sic omnia discutenda evadunt.

IV. Quæst. III. Ut valeret pecunia venationem sine acquisitione ius in re spirituales? Resp. Adfirmans S. Thomas 2. 2. quæst. c. 2. ad 3. his verbis: *Discendum, quod antequam aliquid acquiratur in re Episcopatu, vel quacumque dignitate, vel presentanda per electionem, vel provisionem, seu collationem, simoniam esse adquisitionem oblativa pecunie redimere, hoc enim per pecuniam parati sibi ius ad rem spirituales obtinendam.* His paucis verbis Angelici Doctores plerumque caventur in hac materia. Omnes enim qui per pecuniam parant sibi ius ad rem spirituales obtinendam, simoniaci sunt. Qui ipsos electus a minori parte electorum ad beneficium elegerit, alii contradicentibus, si pecunia redimere hanc contradicentem, simoniam pararet: quia pecunia ad beneficium sibi viam pararet.

V. Distingunt communitate Auctores venationem contra ius acquirendum ad beneficium intentatam ab eo qui obesse valet, sed non predesti, licet iustitiam, & venationem intentatam ab eo qui obesse, & prodest potest. Exemplum primæ venationis est, Titius homo privatus acculat Sempronium de falso crimine, de ineptitudine ad beneficium aliquod quondam; vel electores donis corrupti, ut alteri competitori beneficium conferant. Visatio hæc ab eo manat qui obesse, vel impeditur, & iustitiam tenet. Exemplum secundæ venationis est, Erichus, presentator, aut quilibet qui in conferendo beneficio partem aliquam habet, iniuste te venat, ne acquiras beneficium, duplici modo: vel ut privata persona te calumniando, vel electores seducendo; & tunc venatio est, sed non predesti, ab eo qui obesse potest, sed non predesti; vel te venat ut elector, presentator &c. nolet te ex odio, avaritia, amore iniquo animo eligere, presentare &c. Quando igitur venatio intentatur ab eo qui obesse,

& prodest valet eligendo, confirmando sed tunc pecunia redimere valet venationem simonia manifesta est: quia tunc pecunia aperitur vi ad beneficium obtinendum. E contrario, quando venatio procedit ab illis qui obesse, sed nullo modo prodest quærit, tunc nulla est simonia per pecuniam redimere iniuste oblativa solutionem, & accedat simonia, quia illi privati nullam partem in conferendo beneficio habent. Ergo pecunia nullo modo parat viam ad beneficium; sed demerit removere exteriora oblativa iustitia. Neque hæc impedimentorum ablativa aliquo modo in ius beneficium collationem, vel nullo modo more collationem ad beneficium conferendum. Brevis, pecunia hæc non datur pro re spirituali; quia venator nullo modo eam conferre potest; nec datur ut opem alio modo conferat, sed ne impediat. Ergo pecunia transeat ob solam rem temporalem.

VI. Simoniam committeret qui videns ius competentem corruptis electores, & ipse pretentis redimende venationis electores numeribus vel conciliare ludere; quia tunc est regula tradita a S. Thomæ viam sibi pecunia pararet ad beneficium spirituale.

VII. Quæst. IV. Est ne simonia tradere electores pecuniam, ut desistant ad electionem indigni, vel ut, quibus digni, eligant indigni? Resp. Primum omnino lævandum est ne aliquid humani occurrat in menda candidatorum dignitate & merito. Frequentissime ille est dignior qui rationibus tuis est accommodator. Quem prævidis consiliatus appropinquat & propinquat fore, illum continuo ceteris præferat: quia quod volunt, iustum est. Abolitur ergo iustitia, & a licentia habet immundo pecunia removere electores ab electione indigni; quoniam, ut omnes fatentur, Ecclesia iure potius ne indignus eligatur ad beneficia. Ergo eodem iure impedire etiam pecuniam, si opus fuerit, quis potest indignum electionem. Communitate quoque Auctores, quos citant, & sequitur Salmeronius c. 1. de simonia, v. 1. affirmant, tradi potest pecuniam, ut eligatur dignior aut dignior in communi, nulla designata persona. Verum hoc in praxi vix posse abique simonia contingere existimo ob attentum animi affectus, & varia hominum iudicia, quibus hominum dignitas & aptitudo estimari solet.

VIII. Disputant vero, num licitum sit tradere pecuniam, ut eligatur hæc persona privata in particulari, qui dignior re-

potatur. Communis, versaque sententia dē legitur, simoniam committere qui traderet pecuniam, ut eligeretur Petrus, quando solus ipse esset dignus vel dignior in concilio. In parum. Adhuc vero Salmanticenses cap. 27. simoniam non committi, si in concilio plurimum duo vel tres, vel solus Petrus fit dignus, & offeratur pecunia, non ut hic Petrus eligatur, sed ut in comuni eligatur dignior, quamvis Petrus fit solus dignus: quia, inquit, in hoc sacramento quis pecunia clarior terminatur ad eligendum *Proprietas*, non ad ipsam Perfectionem. Verum hoc limitat beneficiationes, que ad primum redigi vix valent absque scilicet, & simonia.

IX. Quod V. *Est ne simonia permutatio res spirituales pro aliis spiritualibus?* Resp. Communis sententia negat, exceptis beneficiis. Quare licet non est te hac hebdomada celebrare quatuor Missas, ut totidem alio tempore pro te Petrus celebret, tot preces fundere eo pacto ut alter precetur has reciet; te hanc reliquiam tradere ea conventionem, ut alia tibi tradatur &c. Si tamen res spirituali, puta requirit, administrationem vel aliquod temporale, tunc simonia committitur, si pro pretiosiori materia fieret permutatio. Similiter si in rebus spiritualibus permutandi esset, in una parte altera sit, gratis remittendum est, ut alia res spirituali competantur. Hac obvia sunt & manifesta.

X. Quod VI. *Permutari ne beneficia valeant absque simonia?* Resp. Conuenit penes omnes, iure ecclesiastico nullas permutationes beneficiarum fieri absque simonia, nisi succedat Superioris auctoritas, & dispensatio. Plura sunt Ecclesie iura que omnem permutationem vetant, et constat ex cap. 1. *Quia alio* de permitt. rerum, cap. *Preterea* de translat. Quae prohibitiones eo spectant, ut simonia scilicet impediatur. Beneficiarii tituli spirituales sunt, & hac ratione spirituales pro spirituali permutari absque simonia possunt. Verum quia iudici beneficiorum annexi sunt redditus temporales, qui auaritiam & cupiditatem hominum magno opere accendunt: ideo Ecclesia prohibuit ne absque auctoritate Superioris permutaciones illiusmodi fiant.

XI. Quod VII. *Quid nomine beneficiorum intelligitur?* Resp. Omnia spiritualia, que consequenter annexa habent temporalia emolumenta, nomine beneficiorum veniunt, tametsi propriam beneficiorum rationem non

habeant. Quare non licet, ut communitur vel legitimum. Canalicus docet, permutari beneficiis pro Vicaria, aut Capellanis amovibili. Neque licita est actio, quibus sunt beneficiorum provisiones, permutatio; ut si Petrus elector dicat Paulo iudex elector: *Te dico hunc, & ego eligo ad tuam vicariam; ego tu eligo me, & ego eligam te.* ego tibi cedam meam provisionem; tu ut aliam provisionem mihi cedas ad beneficiis. Ne multa: neque prohibetur actio, ac beneficiorum permutaciones. Hinc peccatur, & simoniam committunt Regulares, si cum illorum alteri dicent: Ego te eligam in Praetorem, ut tu me eligas in Provincielem.

XII. Quod VIII. *Quid auctoritas Respe. servanda haec beneficiarum permutacioni Respe. Communitis. Auctores docent, iudicare auctoritatem illius Superioris qui beneficia conferunt. Quare Episcopus nequit concedere facultatem permutandi beneficia que conferuntur summo Pontifici, que conferuntur in diversis dioecibus, nisi quia Episcopi consensus requiritur, vel patronorum qui in re predicti sunt nominandi, & presentandi. Confecto quoque legitime praescrip. potest validam reddere auctoritatem concedendi eisdem permutationes. Ut tamen licita sit permutatio, utique Beneficiarius habere debet ius certum incommutabilem acquiretum in re, seu in beneficiis permutandis. Heinde quod expectant beneficia a summo Pontifice, nequeunt auctoritate Episcopi permutaciones facere. Et quando duo licent de aliquo beneficio, non quare unus Episcopus auctoritate sua permutare, nisi utrique ius acquiretum possident in beneficio quoque permutandi debet. Similiter qui dimittit beneficium intra certum tempus tenet, nequit auctoritate Episcopi illud permutare: quia ille permutaret, non dimitteret.*

XIII. Quod IX. *Permutantur beneficiis non possunt ne possit fieri sine consensu Superioris?* Resp. Ego inquit permutaciones fieri legitime auctoritate velent, colloquatur ut Beneficiariis valeant convenire, pacisci & honestas condiciones proponere, probandas, aut recipiendas a legitimo Superiori. Immo moraliter loquendo, fieri alia via nequeunt permutaciones illae. Et postquam Superior pacta, & conventiones licitas probaverit, nequeunt permutatores ad eisdem recedere. Semper tamen extirpare permutaciones debent conditionem, si Superiori placuerit, si Superiori has nullas conventiones

pro-

probaverit. Summo enim condone & fructibus procedere in his permutacionibus debuit Beneficiariis; immo ad eisdem adhibere debuit, nisi graviter arguat castis. Semper enim permutaciones illiusmodi quondam speciem negotiorum perferunt, quoniam beneficii & honestas castis, honestas cum Superioris consilio & auctoritate, amovere possunt. Quibus qui permutacionis causa remittitur, ad iura redire beneficium propria auctoritate; sed deo conferri a Superiori debet: quod quidem vi talis remutationis perditit iuratum & possessionem sui beneficii, quod testimonium est.

XIV. Quod X. *Acceptio pecuniae pro restitutione beneficii esse contra iustitiam?* Resp. Negantem opinionem defenderunt olim Auctores nonnulli, quam damnavit Alexander VII. in hac propositi. 22. *Non est contra iustitiam beneficium non conferre gratis; quia iustitiam conferunt illa beneficia ecclesiastica, pecunia intercurrente, non ut qui illam pro restitutione beneficii, sed veluti pro convalescentia temporali, qua conferre non tenentur.* Quamvis evidenter iniustitia quam pretium accipere pro re que pretio non habetur? Conferuntur beneficiis de suo nihil dat; immo nihil laborate dat quod pretio estimari possit: Ergo iustitiam contraria iustitiam, dum pretium accipit. P. Croix refert s. 122. Cellorpalani, Laym. Bonae. Lugo, & alios, docentes non committi iniustitiam, quando venditor res spirituales patitur incommodum aliquod, vel emittit aliquod emolumentum. Sed hoc mentalis imaginacione fuit, & arbitraria commentum, ad faciendam simoniam evincendam: quibus admittitur, nulla est simonia, cum nullae res spirituales conferri absque aliquo incommodo valeant.

XV. Quod XI. *Possit ne Episcopi auhoritate beneficiam ecclesiasticam rem permutari?* Resp. Pensa alia est, ut indicavi supra, quae in titulum beneficii simpliciter, aut in laicis, que non requirit in penitentiario Ordinem, nec ordinatur ad aliquod ministerium spirituale; alia clericalis, que vocatur ecclesiastica; alia mixta, que licet requirit in sacro Ordine, datur tamen ad finem temporalem. Is est pensio fit temporalis, neque Potestatis summi auctoritate permutari potest beneficium potest. Quia in hoc caso beneficium ecclesiasticum, quod est omnino spirituale, permutaretur cum re temporali; quod iuri divino adversatur. Salmanticenses

sc. 30. dicunt potest summum Pontificem alii vix quam per commutationem hoc perire: nonnulli, inquit, & summi summi depensator utatur translatione personarum a beneficio in penitentem, & a penione in beneficium. Verum hoc, & alia que si addant, mihi videntur subdola commentum, & gratia exoptata. Generat Pontifices summi, qui vix canones gravissimos addere ad vitium eiusmodi permutaciones, aliam probus fuit a permutandis beneficiis cum rebus temporibus quomodo excogitabili vix. Quando pensio spiritualis est, tunc auctoritate non Episcopi, sed Pontificis summi permutari potest. Si Episcopi nequeunt auctoritate imperari permutandi penitentem pro penione, multo minus valent concedere facultatem permutandi beneficium cum penione.

XVI. Quod XII. *Quando beneficia sunt inaequalia, possunt ne commutari, adiecta pecunia, vel alterius rei temporali compensatione?* Resp. Tunc vel proponere licites quaestiones, a paribus Chalcidius excogitatas, ob simoniam innotescunt. Quaedammodum multitudine morborum cogit medicos ad sperandam remedia; sic videtur turba conpelentur Theologos ad nova commenta inventiendos. Quando beneficia sunt inaequalia in gradu, in dignitate, in iurisdictione, tenentur omnes simoniam non committere qui valem maiorem dimissionem compensare temporali dante: quia evidens tunc esse venditio res spiritualis pro re temporali. Disputant vero, quando excessus est in fructibus beneficiorum, non tunc excessus compensari pecunia, vel re temporali valeat, accedente Superioris auctoritate. Ipo auctoritate sententia referunt Salmanticenses Casertanus, Leffert, Sylvester, Azorius, & alios. Hae opinio manifeste falsa est, quam ipsi Salmanticenses, & communitatis Auctores rejiciunt. Praeterea enim iudicium necessarium annexi titulo beneficii; neque vendi ius ad percipiendos fructus beneficii potest; quia venditur titulus ipse, non fructus; ius iudicium immorandum est. Salmanticenses n. 33. docent, solum summi Pontificem potest de plenitudine potestatis advenire modum quo fieri absque simonia habeat valeat habere permutare pro pecunia; tatenus tamen hoc esse periculosum. Adde ego, & scandalum plenum esse vel excogitare talia commenta: Pontifices summi sunt summi casus divi iudicis, non dissipatores: nec ipsi excogitant subditi modos sciendi eiusmodi permutaciones, que praeter simoniam modo

la-

quantitatem: quia per tale fluitum pecculorum via gratis officium peritur aliquando impendunt. Magis autem licet alibi dicitur: *si statueret, quod omnibus essent concessum, dentibus talibus hanc exhiberet: quia per hoc non peccularetur via alibi exhibenda. Et preterea prima voluntas habet licentiam ecclesiarum: seu sola contra laicos legitur generaliter concessiones. Ut que ministris debentur alimentis pro florum sustentatione: et nullo modo licet res spiritualis nudandam.*

XXXI. Quæst. XIX. Simonia non fit per peccatum de tacta pecunia facta per sepulchrum: sed per mortuum. Et dicitur in Concilio Laterano avariam vel in ipsa mortuorum sepultura. Omnis plerumque transibit que Concilium generale Lateranense sub Alexandro III. can. vii. decernit. Cuius in Ecclesia corpore omnia debent esse caritate tractata. Et quod gratis recipiam esse gratis impendi: servabile tunc est quod in quibusdam Ecclesiis in eorum servitute perhibetur labor: ita ut per Episcopos, vel Archidiaconos, seu quoslibetque personam ecclesiasticam pecunia in sale, seu introducenda Presbiteris in Ecclesiam: aut non pro sepulchro & exequiis mortuorum, & benevolentibus subventionibus, seu aliis sacramentis, aliquid exigatur. Et illi qui impugnant, non possunt illa percipere, nisi maxime impetum excoecati largiantur. Parius plures et hoc ipso die, quia legem moris de longa insolentia sustinentem admittunt, non satis, quia cupiditate carnis sunt attendentes, quod in tale gravata sunt remota, quibus dicitur eximiam infelicitem remanere attingere. Ne igitur hoc idem impediatur, vel per personam ecclesiasticam decernimus de se dem, nos superstitibus sustinentem, aut mortuorum sepulchris, seu etiam subventionibus locandis, seu etiam aliis sacramentis aliquid exigatur, distribuitur taliter. Si quis autem ex hoc, vel deinde, persequeretur, portionem cum Gentis se recipiat hereticorum, cuius factum esse per mortuum excoecatione intencit. Similiter scribit Innocentius III. in Concilio generali Lateranense IV. can. ix. Legatur Tridentinum sess. xxi. de reform. cap. i. & sess. xxv. cap. i. de reform. Verum quatuordecim facientibus sunt facta excoecatio, & Ecclesie factores vocis locutionem excoecantem: non Prolectores ipsorum mandata avariis aut imitari debere. Sic.

Excoecant, arrogantes de avari homines constitutos, non inverteat excoecare clypeos. Clamant, hoc esse suorum reus, quibus flabantur. Hinc nullumvis sepulchrum movent passim, nudantur fere cadaverum te-

pulnria, aequis, & comitibus, seu processione. Edifica condant de non comitibus edificandis ad talem Ecclesiam, de non pollutiis toties campani, nisi tanta pecunia summa levatur. Que omnia passimque functionum, & turpissimum avariam producit, &.

XXXII. Quæst. XX. Simonia est vel sine Causa: vel principaliter excoecatio: vel principaliter distributio: & Rati. S. Thom. quæst. lii. art. 11. parvis verbis habet hanc dicitur quæstionem. Clericus qui vendit ad Ecclesiam principaliter propter distributio, quæ recipitur in causa, non operis, committit simoniam. Facile plures dicunt non principaliter, sed secundario peccare ad eborum pecunie ditionem. Sed serio conscientiam tenere dependant, non revera ad eborum earum propter ditionem valent. Unde colligitur hoc pollet. Ex verbis legis, et de votum levato, & mortuus, et attentione qua celebrant divinis laudibus: quæ omissione recipiendi chorum, quando aut nihil, aut tenues sunt distributiones.

G A P U T VIII.

De penis contra simoniacos. Et de resolutione eorum que per simoniacos acquisita sunt.

I. Simonia mentalis nulli penes solvitur, et cum S. Thoma 2. 2. q. c. art. 6. ad 6. docent omnes. Mentalis tunc est, quando fit in mente, non exnupt font per pactum, & conventionem: exterior fit simonia. Quare si ipsum factum exteriori solvitur non manifeste irrationem servat, aut non sit conexum cum tali prava intentione, non indifferens ad alias intentiones, simonia remanet talis.

II. Quæst. II. Subiacet ne penis contra simoniam excoecationis locus, quando simonia non est completa ex utraque parte? Resp. Responsum Petrus habet promissionem tantum, recurrit Paulo beneficium: si non solvit pecuniam pecuniam. Ibi incurritur ne penis contra simoniacos? Negant Sanchez, Lessius, Valensia, Atavani, & alii qui, inquit, aliquando non solvitur pecunia non illi simonia realis completur. Quare Paulus resignatur, donec promissam simoniam reddat, valide beneficium retinet. Hinc opinio sola & laxa est. Pars haec opinio inebriat nam-quæ potissimum solvet, ut restitue beneficium valide queat. Dicendum ergo, ad incurretur: pena contra simoniacos latet ad esse

esse rem spiritualis, tradi cum promissione pecunie traditur. Simonia enim realis est, quæque beneficium resignatur cum pacto pecunie tradende. Atque tunc inveniuntur recitantes, non ob simoniam inter talem ecclesiam, plene incurrantur contra simoniacos. Neque enim sententiam ad prohibendum defunctis Simoniaco. It. xxi. cap. 11. parvis. 1. c. 21. & admissum talis prohiberi declinat. Figit similes quantitates, solo arbitrio vitiligandi super quatenus lege excoecantur, recitantes. Ex non diligitur simoniacis inter sollicitos, & divini: sed contra omnes limitationes, penas constituit. Immo cum simonia ecclesiasticis iuris facili fuerit, ut ab hac Clericos Ecclesia excoecantur, poenis gravissimis illos obstringit. Avocati quod frequenter simonia iuris ecclesiasticis imposita sit simonia iuris divini: nec semper facile illi hoc conditio desinit. Quæ obiam heretice comites simoniacos in distinctionem peritur libuit, ut ex coactis. 2. de simonia evidenter constat: ibi enim aperte decernitur, penam incurrite illos qui committit delicta, vel acceptanda deo. Tres tant casus in quibus incurritur pena contra simoniacos late, quæ tunc explent.

III. Quæst. II. Quis potest incipere qui per simoniam contractis ab ingessum in Religione? Resp. H. tant ipso facto excoecationis excommunicatione reservata Papæ; et contra ex cap. 1. extra. de simonia. Contentum plures, non incurri hanc penam ob simoniam perpetratam in habitu religionis, sed tantum in professione: quia in solo professione perficitur, & deinde tantum actio ingreditur. Sed hac distinctio ardua est, nulloque modo eruitur ex citata lege. In eadem extraxerunt lapidum quæque Capitulum, seu Conventus qui actio capituli aliquid daret, aut recipere per incipientem, sed tantum in professione: tamen recipit et licet validus sit, presbiterio, tamen & recipiens, & Monasterio, & monasterio, & alibi disciplinae perpetuæ pecunia subiacentibus, ut habetur cap. de Regulari, de simonia, post iudicia sententiarum. Et quando simonia illi notoria, simoniaci tantum irregulariter irregularitate orta est infamia.

IV. Quæst. III. Que pena imposita fit laico Ordinum simonice percipienti? Resp. Que per simoniam alicuius ordinat, aut ad conferendum Ordinem mediator est, anathematizandus est: & Ordinarius ab Ordinum quatuordecimque collatione, & omnium

Possibilitatum excoecationis impensis remanet: & ab Ecclesia ingressus, de omnium fructuum percipione interdicitur, si lapsionem visulaverit in pontificali munere. Ordinat vero ubique cum excommunicatione reservata Pontifici, & ab Ordinum omnium, etiam reus qui legitime susceptus fuerit, excoecatio non lapsionem remanet.

V. Qui saluti incipit, sicutque sine simonia ordinatus est, ad excoecationem Ordinis subiectus ne remanet? Negant Sanchez, Lessius, Vitallobosius, & alii. Sed tunc opinio fallit. Et Oppositum S. Thoma 2. 2. q. c. art. 6. ad 3. dicit. Si vero non valentes, nec legitime per alios aliquid provoco simoniam pariter, perit Ordinem excoecatione. Et notandum in articulo capere perhibet. Quia, inquit, nullus potest legitime recipere ad quod non voluntatem Domini acquisivit. Domine autem, contra hereticoque avelati sunt de possessione, & ministerio, ordinatus in spiritualibus gratis dicitur. Ab his autem penam solam Pontifex institutum dispensare valet, ut subdit idem ad 7. Anselmus.

VI. Quæst. IV. Que pena incipit qui Ordines suscipit sub simulo percipientis? Resp. Innocentius III. cap. Per nos vobis de hinc, decernit illos nec ad superiores Ordines, & Diocesanum, & Presbyteratum procedendo esse, nec in suscipio peccatorum in Ordine posse ministrare. Et contra Substantiam novat Tridentinum sess. xxi. de reform. cap. 1. inquit: Conventus qui complere plerisque in sacra ad sacra Ordines admitti, qui vobis vobis, et fallaciter suscipiunt, ipso beneficio excoecationis, aut etiam infamatis simoniacis excoecationis, ut etiam infamatis ad sacra Ordines percipientes, antequam simoniam penam super his incurrant. S. Pius V. in Bulla vii. Romane Pontificis, hoc Tridentinum decernit innovant, post plura inquit Substantes: Et dicuntur, Pontificum suscipiendi contra ipsos decerni. Omnes si Tridentino forma excoecationis, excoecationis simoniacos omnino omnes, & aliter profusos & vobis excoecationis, multosque parvas in aliis ministris ministrare, non posse: non tamen ministrare periculis, & in simonia, immunitatis, & alii Clerici, non tunc sine simonia percipiunt, & irregularitates, & aliquid in sacra dicitur contentas penam non esse incurrere: a quibus nisi a Romane Pontificis, vel hinc mori excoecationis, & alii obsequi possent. Et tamen que in sacra, potestas puritatis ordinariis. Per omnia excoecationem cum præsensione illis anathematis est pectus.

petendi. Quantum facti Presbyteri divitum villicum, domus praefatos, & dispensationes agent, ac matronas interviert.

VII. Quæst. V. *Quis parvas immovrat confert, & obtinetur simoniacè?* Resp. Conferens, aut procurator simoniacè alteri beneficium, vel officium ecclesiasticum, per sollicitam, sollicitationem, confirmationem, nominationem, five publicè, five lecto, ipso facto excommunicationi subiacet. Pontifici summo referuntur: cui parvas obnoxias quoque et recipiunt beneficium, & omnia parente, amici, intercessores, qui procurant ut beneficium per simoniam conferatur, quemadmodum habetur in extra. *de illegit. de limonia.* Indignè irritatur obnoxias provisiones, & collationes eiusmodi factæ. Quare simoniaci consequentes beneficium non sciunt fructus suos, sed ante usque lentantiam restituere eos debent, & beneficium receptum dimittere, etiam si simonia infuso Beneficario commissa à parentibus, aliter amice fuerit, ut docet S. Thomas 2. 2. quæst. c. art. 6. ad 3. si nec eo restituit, nec volente, per alios alitans potestatis simoniacè procurator, caret quidem arbitrio executionis, & tenetur restituere beneficium quod est consecratum cum fructibus exactis: non autem tenetur restituere fructus perceptos, quia deus sine peccato: nisi forte in tantis, ut fructus percipiendi dicitur per alios promissive, vel usi ipse expressè contraxerit: tunc enim cum tenetur ad restitutionem, usi forte postmodum peccato commiserit, faciendo quod ius promissionis. Contendunt tamen plures, enim qui incipient beneficium simoniacè accipi, & triennalè possessione bona fide illud tenent, non posse eadem privari: quam triennalem possessionem non suffragari ei qui mala fide possedit, docent omnes.

VIII. Quæst. VI. *An simonia in beneficiarum collatione prius beneficii ante rite obtento?* Resp. Negant communiter Auctores, ante iudicium sententiam in monachum privari beneficium: nec ante possidebat ante beneficium per simoniam acquisitionem: quia in nulla lege, inquit, id expressum habetur. Possit tamen iudex etiam ita admittere simoniacè per criminis gravitate. Excipitur tamen simonia fideiacta, que vi constitutionis S. Pii V. non modo beneficii, tamen simonia comparat, etiam etiam omnium antecessorum privationem inducit: quemadmodum simonia perpetrata tam excommunicatoribus, quam ex Tridentino, ut videmus su-

per, privat omnibus beneficiis ante rite obtentis, necdum beneficio simoniacè comparato. Tandem qui beneficia per simoniam assequuntur, inhabiles remanent ipso facto ad alia beneficia obtinenda ante iudicium sententiam, ut S. Pius V. expresse declaravit in sua constitutione, cuius initium est. *Cum primus*, in qua hoc habetur. *Qui aliqui tales ecclesiasticos simoniacè acquisiverit, nisi ipse ipse privatus, & in futurum inhabilis ad eos, & quoscumque alias obtineat. Qui beneficium, aut officium ecclesiasticum simoniacè adeptus fuerit, perpetuo sit inhabilis ad ea, & quocumque alia beneficia obtineat.* Repetunt Salmaticenses extra. 21. constitutionem S. Pii V. non esse nisi rite extensam. Non negant acceptationem, sed solum executionem. Porro si leges inobtemperantiam abrogare, actum de omnibus legitime esset. Quare opinio Salmaticensium, Sanchez, Lellii, Castropala, & aliorum, qui citant Salmaticenses, falsa est.

IX. Quæst. VII. *An acquisitio per simoniam restitui debeat?* Resp. Ex his que dicta sunt, omnia beneficia-simoniacè obtenta, & eorumdem fructus restituendos esse constat. Salmaticenses tract. 287. cap. 10. punct. 3. n. 22. v. Etenim beneficium cum facti insubstantia, sed pactus: debetur enim gratis accipere quod dato pretio recipit, & tantum peccat contra obligatorem, cuius singulorum non obligat ad restitutionem. Nec etiam beneficium tenentis peccat contra iustitiam, aut ex ipso iure divino invalidum facit collationem. Hæc doctrina dæmonstrat et ab Alexandro VII. in prop. 22. *Non est contra iustitiam beneficium ecclesiasticum non iudice gratis hæc.* Ecce non peccat contra iustitiam emptor: quia gratis accipere beneficium debetur. Ita ne vero? Ne egregia ratio? Qui nimio paratus est ad emendum beneficium, indignitatem est. Ergo nec gratis, nec accepto pretio obtinere illud iure valere. Cum enim peccat contra iustitiam collator: Quia Dominus est, duxerunt inivis quantum ad modum. Facile est arguatur illud que se ipse corripit. Christus Dominus absolute præcipit gratuitum, & vetat venalem collationem. Iure itaque & divino, & ecclesiastico beneficiarius tenetur dimittere beneficium, si collatum quæm pecuniam retrahere. Opiniones quem Salmaticenses defendunt, adoptantur ex Sanchez, Villalobos, Laymano, Lopez, aliisque, quos citant. Sed non considerantur Aucto-

Auctores istos ante Alexandrum VII. scripsisse. Et hoc absurdum frequentissime occurrit in Calaisis modernis, qui non raro ipsos ipsos auctores Calaisis citant qui dæmonstrat rætes docuerunt.

X. Ex hæc præcipue doctrina alia laxa confectaria inferant ibidem Salmaticenses omni. 26. *De Reg. Si quidem non. 26. videlicet repetitæ doctrinæ ab Alexandro VII. præcipitur, aientes: Amovenda autem acceptio non est contra iustitiam, sed contra religionem.* Unde inferunt in loca simonia rati, commisit in receptura Ordinis, beneficii, & Religionis, restrictionem facientem esse ante iudicium sententiam ex solo iure ecclesiastico, in aliarum vero rerum spiritualium venditione pretium acceptum non esse restituendum: quia, inquit, nec sine divina, nec ecclesiastica præcipit ut restituatur pretium ob simoniam acceptam, præterquam in tribus enarratis casibus. Que confectaria falsi sunt, non sicut ac principium unde derivatur. Hæc omnia prædicta 2. 2. quæst. 100. art. 3. S. Thomas. *Alio modo est aliquod illud acquisitum, quia illo quidem qui acquisit, restituere non potest: nec tamen debetur ei a quo acquisit, quia solvere contra iustitiam accepit, & aliter contra iustitiam debet sicut contrivit in simonia, in qua dicitur, & accipitur CONTRA IUSTITIAM. LEGIS DIVINE ager. Unde non debet restituere nisi ei qui debet, sed debet in aliquid nisi argui.*

XI. S. Thomas recentiorum. Casuistarum opiniones ante Alexandrum VII. improbavit. Ex his angelicæ doctrinæ colligitur, pecuniam simoniacè acceptam ob venditionem

rebus spiritualium que non consentitur in tribus enarratis casibus, distribuendam esse inter pauperes.

XII. Franciscus Sylvester cum aliis concordat, pecuniam restituendam esse tradenti illam, quando nec spiritualium modum est restitui constitutum: quod colligere credit ex cap. *Declusa* extra. de simonia. Sed solutus: his enim præcipitur restituendam esse pecuniam: ei qui dedit, quia ignoraverit, & incipienti dedit.

XIII. Pecuniam vero acceptam in simonia collatione beneficii ecclesiastici restituendam esse Ecclesie, S. Thomas 2. 2. q. c. art. 6. ad 4. docet. *Dicendum, quod pecunia non possessio, vel fructus simoniacè accepta debent restituere Ecclesie, in cuius iurisdictione facta fuerunt, non obstante quod prædicta, vel aliquis de collegio hinc Ecclesie fiat in culpa: quia eorum peccatum non debet alii nocere: ita tamen quod, quantum fieri poterit, ipsi qui peccaverunt, tunc commodum non conserventur. Si vero prædicta, & tunc collegium sint in culpa, tunc debet cum auctoritate Superioris vel pauperibus, vel aliter Ecclesie erogari.*

XIV. Quod obtrudi solet, datorem pretii non amittere dominium illius, neque adeo dem restituendum esse, nullius momenti est: quia in peccatum rursus flagitii simoniacè emptor tali pretio mereatur privari. Cap. *Emptor* extra. de simonia. Batuson fuit, pecuniam datam pro impetu Religiosis restituendam esse Monacho: quia incipit, & bona fide debent præteritio consecratum quam factam acceptatoris.

DISSERTATIO IV.

DE BENEFICIIS ECCLESIASTICIS.

CAPUT I.

Natio beneficii ecclesiastici. Varia beneficiarum genera, & eorum origo.

IN hæc dissertatione ea tantum de beneficiis explicabo que ad conscientiarum regimen attinent, nullis omnibus que foram, & eruditionem spectant. *Cow. Theol. Tom. X.*

Communis beneficii ecclesiastici definitio hæc est: *Ita perpetuum percipiendi fructus ex bonis Ecclesie propter aliquod officium spirituale, auhoritate Ecclesie constitutum.* Dicitur *autem*, quia Beneficium ex iustitia debetur proventibus, tanquam laboris merces. Additur *perpetuum*, quia merito Beneficium non extinguatur, sed vocat beneficium, ad differentiam pensionis, que obita pensionarij deficit. *Alie*